

Módszertani kézikönyv Világszép táborokhoz

Tartalom

Világszép Alapítvány	3
Missziók	3
Történetünk	3
Programjaink.....	3
Mesemondás.....	3
Pendula Óvoda	3
Mentor Program	4
Mentor Plusz Program	4
Világszép Klub	4
Táborok	4
Táborrendszer	5
Általános	5
Célok	5
Táborrendszer felépítése	5
Táborozó és táboroztató csapat	8
Tábor előkészítés	9
Tábor- és Napirend	10
Tábori szabályok.....	14
Világszép Rítusok	16
Tábornyitás	16
Napindítás	17
Napzárás.....	17
Étkezések rendje és rítusai.....	18
Születésnap	18
Táborzárás.....	18
Szerepek.....	20
Táborokért felelős szakmai vezető	20
Operatív munkatárs	21
Táborvezető	21
Táboroztató.....	23
Világszép értékekért felelős szakember	23
Helyszíni koordinátor	23
Nevelő	24

Házigazdák	24
Táborozók	24
Gyermekotthonok	25
Lelki elsősegély.....	25
Technikai információk.....	27
Gyermekvédelmi útmutató.....	29
Táborhelyszínek használata	29
Táboron kívüli helyszínek használata	29
Vészhelyzeti protokoll.....	30
Gyülekező vészhelyzet esetén	30
Baleset a táborban	31
Kommunikáció vészhelyzet esetén	32
Egészségügyi vészhelyzet	32
Teendők tűz esetén.....	34
Eltűnt táborozó keresése	35
Vihar	36
Kiürítési terv	36
Kockázati vezetés teendői.....	37
Mellékletek	38
1. sz. melléklet - Programtábla.....	38
2.sz. melléklet – Megállapodás minta.....	39
3.sz. melléklet - A Meseközpont házirendje	40
4.sz. melléklet - Állatokkal kapcsolatos fontos tudnivalók	43
5.sz. melléklet – Mondókatár	45
6.sz. melléklet – Altató dalok gyűjteménye	47
7.sz. melléklet - Balesetek jegyzőkönyve	49

Világszép Alapítvány

Missziónk

A gyermekvédelemben felnövekvő gyerekek a rendszer sajátosságai miatt kevés folyamatos, egyéni figyelemben részesülnek. Célunk, hogy nálunk mindenki megtapasztalhassa az elfogadó szeretetet, az egyénre szabott figyelmet, és azt, hogy neki is szép és lehetőségekkel teli a világ.

Magyarországon körülbelül 23000 gyerek él gyermekvédelmi gondoskodásban. Mi ebből 150 fiatal támogatunk, ÉRTÜK vagyunk.

Történetünk

A paloznaki Meseközpontból indulva kalandos utat jártunk be, amely során stabil szakmai alapokon nyugvó szervezetté fejlődtünk. 2010-ben Meseterápia Alapítvány néven jött létre az alapítvány, amely a következő évtől kezdve minden nyáron több csoportot is táboroztat Paloznagon. A mesélés mindig is központi eleme volt a tevékenységeinknek, így a táborok mellett kialakult az önkéntes mesélő programunk, ezzel is a folyamatos jelenlétünket erősítve a gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok életében. 2012-re építettük ki a kapcsolatot a jelenleg is velünk kapcsolatban álló otthonokkal, ahol azóta is rendszeresen vagyunk jelen, az igényeiknek megfelelően alakítjuk a programjainkat. Az igényekre reagálva jött létre a Mentor programunk, 2018-ban elindult az inkluzív szemléletű Pendula Óvoda, majd a rá következő évben pedig megnyílt a Világszép Klub, amelyek nagy örömeinkre egy helyen, a 2. kerületi Hűvösvölgyi úton kaptak helyet. Ezen kívül pedig a Mentor Plusz Programunk célja a gyermekvédelemből kikerülő fiatalok támogatása.

Elmondhatjuk, hogy paloznaki és budapesti „helyszíneink” által állandó, biztos pontot jelentünk a gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok folytonos változással és bizonytalanságokkal teli életében.

Programjaink

A Világszép Alapítvány a táborok szervezése és lebonyolítása mellett számos módon kapcsolódik gyerekekkel és fiatal felnőttekkel, gyermekvédelemből és családokból érkezőkkel egyaránt. Az alábbiakban ezeket mutatjuk be röviden.

Mesemondás

Programunk önkéntesei heti rendszerességgel járnak a velünk kapcsolatban álló gyerekotthonokba, ahol élő szóban mesélnek, mondókáznak, énekelnek, miközben nyitottsággal és odafigyeléssel igyekeznek meghitt, örömteli pillanatokat csempészni a kicsik és nagyok mindennapjaiba.

Pendula Óvoda

A Világszép Alapítvány működteti az inkluzív szemléletű magánóvodát, a Pendula Óvodát (www.pendulaovoda.hu), amely 2018 szeptemberében nyitotta meg kapuit, és amely egy nyitott,

befogadó, kreatív műhely, ahol mindenki a saját ritmusában, a saját útját járva lehet közösségünk része. Pedagógiánk középpontjában a gyermek, mint egyedi, fejlődő személyiség áll, inkluzív szemlélettel fordulunk a családok, gyerekek felé. Óvodánk három csoportban fogad gyerekeket, a csoportok létszáma átlagosan 18 fő.

Mentor Program

A gyermekvédelmi ellátásban élő gyerekekért hoztuk létre Mentor Programunkat, melyben a gyerekekre irányuló egyéni figyelmet valósítjuk meg. A programban a gyerekeknek egyéni mentoraik vannak. Az önkéntes és szakértő mentorok heti rendszerességgel foglalkoznak velük, segítik őket elérni a saját céljaikat, valamint együtt keresik meg azt a „legszebb szépet”, ami túllendít a mindennapok nehézségein, és motiválhatja a gyerekeket a fejlődésben.

Mentor Plusz Program

A Mentor Plusz Program pedig a gyermekvédelemből kikerülő fiatalokat az önálló életkezdésében segíti: támogatjuk a gyermekotthonból való kilépést, segítünk a fiataloknak a felnőtt világ kihívásaiban, a jogi és pénzügyekben való eligazodásban, a tanulmányaikban, a munka világában való elhelyezkedésben, lakhatási problémák megoldásában, valamint az erőforrásaik és képességeik, ezáltal az önbizalmuk fejlesztésében, hogy képesek legyenek a saját életük vezetésére.

Világszép Klub

Az alapítvány által életre hívott Világszép Klub egy olyan inkluzív szemléletű közösségi tér, amely változatos programjai által a szabadidő minőségi eltöltésének lehetőségét kínálja fiatalok számára. Azért dolgozunk, hogy az ide járó fiatalok önbizalommal teli, magukat jól ismerő, kreatív és felszabadult emberré váljanak.

Táborok

A táboroztatás, tehát, ennek a gyerekek köré vont teljes körű hálónak egy része. A továbbiakban ennek részleteiről olvashatsz.

Táborrendszer

Általános

A Világszép Alapítvány által szervezett táborok az alapítvány Paloznakon található táboroztató központjában, a Meseközpontban kerülnek megrendezésre.

A paloznaki Meseközpont egy hely, ahol minden gyerek megtapasztalhatja a feltétel nélküli elfogadás élményét, ahová abban a biztos tudatban érkezik, hogy biztonságban van testi-lelki szinten egyaránt.

Amíg a Pendula Óvoda inkluzív szemléletű intézmények, addig táborainkat kizárólag gyermekvédelemben élő fiatalok számára hoztuk létre. Kezdetben a táborozók gyermekotthonos bontásban vettek részt a táborainkban, majd annak érdekében, hogy a gyermekek támogatása igazán személyre szabott lehessen, táborainkat nem gyermekotthonok szerint, hanem korosztályi bontásban kezdtük szervezni. Így ma már nyaranta általában 7 különböző gyerekcsapatnak szervezünk tábor, ami 7 táborot jelent, amelyeken összesen 80-100 fiatal vesz részt.

Itt a táboroztató szakemberek – a Világszép Alapítvánnyal közös szellemi alapokon – szakmailag előre egyeztetett, de tág és rugalmas határok között, szabadon alkotó, szellemi közösséget alkotnak. Olyan szakemberekkel dolgozunk, akik szereztek tapasztalatot hátrányos helyzetű fiatalokkal, és megfelelő nyitottsággal, befogadó szemlélettel tudják a különböző és különleges igényű fiataljainkat támogatni.

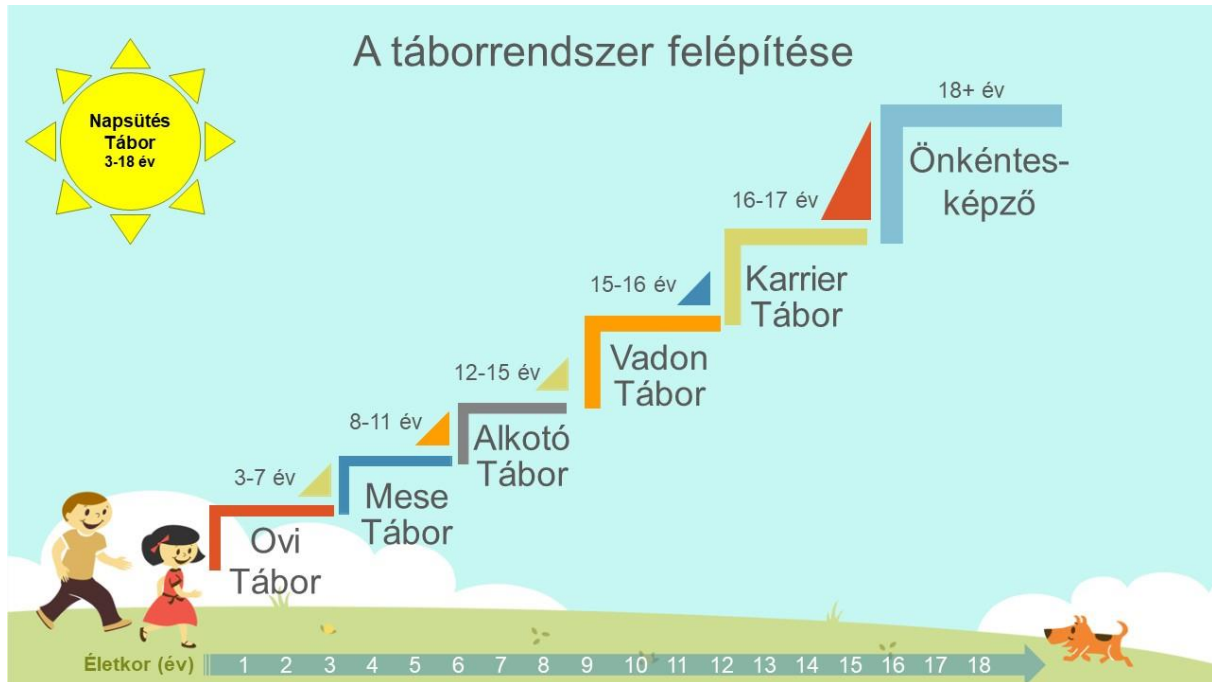
Célok

Táboraink fő célkitűzése, hogy az intenzív együtt töltött idő alatt minden résztvevő egyéni érdeklődésének és életkorának megfelelő támogatást kapjon. A gyerekeknek a sok sikerélmény és pozitív megerősítés segít abban, hogy megtalálják és megerősítsék belső erőforrásaikat, amelyekre építkezve könnyebben állják meg helyüket a hétköznapi viszonyok között. Az együtt töltött, minőségi idő lehetőséget kínál arra, hogy megéljék a feltétel nélküli elfogadást, bizalmat és szeretetet, miközben tapasztalati úton fejleszthetik készségeiket, szereznek ismereteket egyéni és csoportos működésükről, saját határaikról. A táborok célja még a gyerekek egymás közötti kapcsolódását biztosítani és lehetőséget adni a fiatalok és a nevelőik közötti kapcsolat elmélyítésére, valamint hogy a fiatalok és a Világszép Alapítvány munkatársai is olyan közös élményekre tegyenek szert, ami a következő táborig támogatni tudja az alapítvány egyéb területein folytatott munkáját.

Táborrendszer felépítése

A Világszép Alapítvány táboraiban 3 éves kortól egészen 18 éves korig foglalkozunk gyermekvédelemből érkező gyerekekkel és fiatal felnőttekkel. Ezután sem engedjük el a kezüket, Önkéntesképző programunkon keresztül is van lehetőségük részesülni a paloznaki élményekben.

Folyamatosan azon dolgozunk, hogy a velünk kapcsolatban lévő fiataloknak biztosítsuk, hogy minden évben táborozhassanak, és az adott korosztályi készségeknek megfelelő kihívásokban részesüljenek.

Táboraink egymásra épülnek, minden táborunk egy nagy folyamat része. Amennyiben egy gyermek ovis korúként kerül a gyermekvédelembe, úgy összességében kb. 12 nyáron keresztül jár a paloznaki Meseközpontba: ovi táborban 3-5 alkalommal, majd Mesetáborban 3, Alkotótáborban szintén 3 alkalommal vesz részt, melyet még 1 Vadon tábor követ és majd 1 Karriertábor zár le. Végül pedig lehetősége van az Önkéntesképző programunkhoz is csatlakozni. Természetesen mindenki a gyermekvédelembe kerülésekor a korosztályának megfelelő csoportba csatlakozik be, és onnan járja végig ezt az utat. Amennyiben vannak olyan fiatalok, akik végig járták ezt a táborrendszert, de még nem múltak el 18 évesek, számukra egy rövidített extra tábort szervezünk. Azonban ha 6 főnél kevesebb fiatalról van szó, akkor a vadon vagy karriertábor „újra járásával” próbálunk meg nekik lehetőséget biztosítani a paloznaki nyár megélésére.

A fent feltüntetett tábori struktúra változhat, tehát ha egy csoport azt igényli, akkor más típusú tábor is beépítünk ebbe a rendszerbe. A táboraink témáit, valamint az azt feldolgozni segítő módszereket pedig mindig az adott évi táborozó csapat igényeire szabjuk.

Koroszt.	Tábor	Leírás
3-7	Ovis Kirándulás	Azon célból, hogy a Világszép fiatalok mihamarabb megismerkedhessenek a Paloznakkal és megélhessék a Mese központ légkörét, a Pendula oviba járó Világszép gyerekeket a Pendula ovi évente egyszer - tavasszal vagy ősszel - elviszik kirándulni Paloznákra. Amennyiben a felnőtt csapat számára lehetséges, ez egy kétnapos kirándulást jelent.
7-12	Mesetábor	A cél a táborban résztvevő gyerekeknek egyéni figyelmet és élményeket nyújtani, mesék, művészeti, dráma és mozgás műhelyek segítségével. A fiatalokat kimozdítani a megszokott környezetükből, biztonságos támogató közeget létrehozni, amiben megélhetik a nyugalmat, az elfogadást és szeretetet. Lehetőséget biztosítani arra, hogy felfedezzék belső erőforrásaikat, kibontakoztassák tehetségüket. Három egymásra épülő táborból épül fel: 1. Az első mese tábor célja az egyéni különleges képességek és tudás megtalálása és annak megerősítése. 2. A következő Mese táborban a páros és társas kapcsolatokon van a fókusz. Cél a kapcsolódás fejlesztése, az együtt töltött minőségi idő, az egymáshoz való kapcsolódás pozitív mintájának meg tapasztalása, erősítése. 3. A Mese tábor korosztályán belüli legidősebb fiataloknak szóló tábor célja nyitni a kiscsoportos feladatok, a közösségi működés és a világ felé: a fiatalok a belső útból elkezdnek kifelé nyitni, interakcióba lépni a külvilággal, és elkezdik felfedezni a társas működés szabályait. Fontos, hogy olyan témát dolgozzunk fel egy-egy tábor folyamán, amelyek elősegítik ezen célok megvalósulását. (Pl. 1. Olimpia kora, 2. Lovag kor, 3. Felfedező kora)
12-16	Alkotótábor	A résztvevők a tábor elején kiválasztanak egy projektet, amin a tábor folyamán kis csoportokban dolgoznak majd. Célunk az, hogy meg tapasztalják, milyen az, ha felelősséget és egy csoporton belül szerepet vállalnak, valamint ha projektszemléletben egy hosszú távú célért dolgoznak. A tábor folyamán lehetőségük van önálló döntéseket hozni és a saját döntéseik és munkájuk eredményeire reflektálni. Olyan különböző alkotótevékenységek közül válogathatnak, mint fotó, grafika, animáció, formatervezés, építészet, akrobatika, előadóművészet, hangszerkészítés stb. Ez 3 egymásra épülő táborból épül fel, 3 különböző tematikával, mely témákat mindig az adott szakemberek a résztvevő gyerekek életkorának megfelelően alakítanak ki, például: 1. Megfigyelések: Hogyan tudunk környezettudatosan élni? Hogyan tudunk újrahasznosítani, és a saját környezetünket szebbé, élhetőbbé tenni? 2. Kapcsolódások: A fiatalok milyen kapcsolatokat hoznak létre a társaikkal, a környezetükben lévő felnőttekkel? Megtanulják a különböző projekteken keresztül kifejezni érzéseiket, melyeket a különböző kapcsolataikban élnek meg. 3. Stílusom: A fiatalok a különböző projekteken felfedezhetik azon egyedi stílusjegyeiket, melyek meghatározzák a személyiségüket.
15-16	Vadon tábor	A Vadon tábor során a fiatalokat három napon keresztül különböző projekteken és workshopokon vesznek részt, amelyeken elsajátítanak minden olyan tudást, ami ahhoz kell, hogy egy csapatként két napot önállóan töltsenek el egy expedíció folyamán a természetben. Ezek között olyan témákban szereznek jártasságot, mint kockázatkezelés, elsősegélynyújtás, navigáció, élelmezés, menedéképítés stb. Célunk az, hogy élményszerűen találkozzanak az önálló élet kihívásaival. A tábor végén pedig reflektálunk az élményekre, és meghatározzuk azon jól működő és fejlesztendő képességeket, amelyek támogatni fogják őket a gyermekvédelemből való kikerülésük után.

16-17	Karriertábor	Karriertáborunk célja többek között, hogy a fiatalok önismeretet szerezzenek, és ránézzenek a jövőképükre, átgondolják, hogy mi az, ami fontos nekik, mi az, amit szívesen csinálnak, amikben jók. Fontos, hogy lássák, hogy lehet élvezettel és szenvedéllyel is űzni különböző szakmákat és foglalkozásokat, valamint minél több dologban kipróbálják magukat, találkozzanak a különböző területek szépségeivel és nehézségeivel egyaránt. Ehhez több szakembert hívunk, akik egy-egy félnapos élményalapú workshopot tartanak a fiataloknak. Ezek folyamán a fiatalok olyan területekkel ismerkedhetnek meg, mint az egészségügy (orvos, ápoló, mentős), művészetek (festő, tetoválóművész), autóipar (lakatosság, fényezés, autóelektronika), vendéglátás (felszolgáló, pék, cukrász, szakácsművészetek), szépségipar (fodrászat, kozmetika, műköröm) stb. Nem az a célunk, hogy a fiatalok itt megtalálják a saját jövőbeli szakmájukat, hanem hogy tudatosabbak legyenek a saját lehetőségeikkel kapcsolatban, valamint élményszerű tapasztalatot szerezzenek a munka világából, és minél több mintát lássanak arra, hogy a munka is lehet élvezetes.	
3-18	Napsütés tábor	Azon fiatalok, akik állapota nem engedi meg azt, hogy a közösségi táborainkban részt vegyenek, számukra is lehetőséget biztosítunk a paloznaki élmények megélésére, úgy hogy egyedi programot kapnak, amely során teljes mértékben ki tudnak kapcsolódni, és 3-4 napig biztonságban, elfogadásban a legszebb énjükkel tudnak jelen lenni a táborban. Ebből adódóan ez egy kis létszámú tábor, melyben maximum 6 fő táborozó vesz részt, és minden gyermek mellé egy-egy szakembert rendelünk, akik az egyedi program megvalósulásáért felelősek.	

Nem része a táborrendszernek, de szorosan összekapcsolódik vele.			
18+	Önkéntesképző	Az Önkéntesképző programunkat azon 18 évnél idősebb Világszép fiataloknak hoztuk létre, akiknek már nincs lehetőségük a táborokhoz csatlakozni. Célunk az, hogy számukra is hosszútávú kapcsolódási lehetőséget biztosítsunk a Világszép Alapítványhoz, mindezt úgy, hogy egy új szerepben, önkéntesként próbálhassák ki magukat. A képzés folyamán a projektmenedzsmentben, a költségvetés tervezésében, szociális érzékenyítésben, az önkéntességben és a vezetésben szereznek majd tapasztalatot, ezáltal fejlődik a problémamegoldó készségük, a felelősségvállalásuk, és megtanulnak együttműködni a többiekkel. A tábor során megterveznek és megvalósítanak egy önkéntes programot, aminek többek között ezek lehetnek a részei: kulturális és sport programok tartása minden korosztálynak, felújítás, karbantartás, közös főzés, szemétszedés stb. A cél, hogy megélik azt, hogy a társadalom aktív tagjaként annak jobbra tételéért is felelősek.	

Táborozó és táboroztató csapat

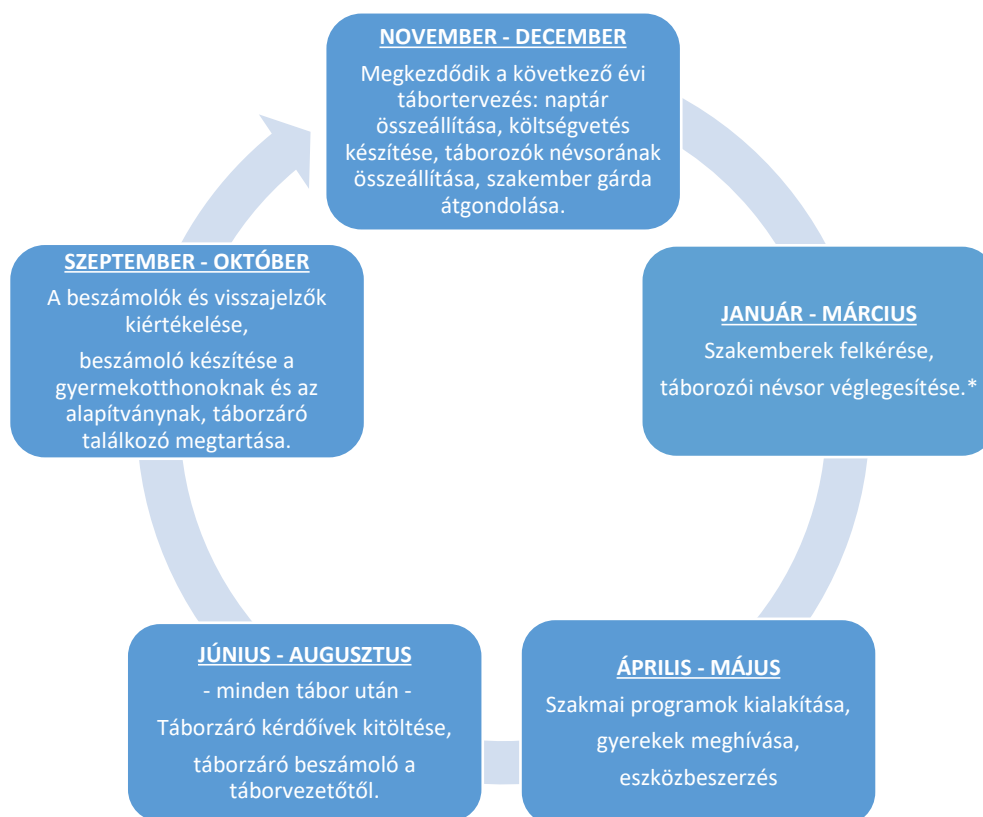
A táborozók részéről a táboraink kis létszámúak, ami maximum 16 főt jelent, és mivel évről évre visszatérnek a Meseközpontba, ezért személyes és szoros kapcsolat alakul ki köztük és a táboroztatók között, mely nagyban elősegíti azt, hogy hatékony és fejlesztő munka valósuljon meg a táborainkban. Annak érdekében, hogy a gyerekek a táborokban is megkapják az egyéni figyelmet, nagy létszámú szakmai csapattal dolgozunk. A táborban résztvevő szakemberek mind az adott módszer jeles képviselői, mind tapasztalattal rendelkeznek hátrányos helyzetű fiatalokkal való munkában.

A táboroztató csapathoz tartozik az összes olyan szakember és önkéntes, akik közreműködnek abban, hogy a tábor létrejöhessen. Így a táboroztató csapat részeseivé válnak olyan emberek is, akik nem feltétlenül vannak jelen a tábor ideje alatt Paloznakon.

Tábor előkészítés

Szervezés menete

A nyári táborok sikeréhez elengedhetetlen az előkészítés és a szervezés ütemezésének követése, amely az alábbiak szerint alakul:

**A táborozói névsor véglegesítése itt azt jelenti, hogy a szakmai csapat gyerekekről alkotott tudása, valamint az elmúlt évi táborok alapján beosztja a gyerekeket a következő évi táborokba, amit aztán a gyermekotthonok szakmai vezetőivel egyeztetünk, majd esetlegesen módosítunk. De a sok változás miatt, ami a gyermekvédelemben élő fiatalok életébe beköszönhet, ezek a névsorok igazán csak akkor válnak véglegessé, amikor megérkeznek a táborba.*

Természetesen ennél összetettebb a szervezés folyamata, itt csupán azokat a feladatokat és azok időbeli ütemezését mutatjuk, amelyek jól demonstrálják, hogy hogyan is készülünk a táborokra.

A tábor szakmai programjának kialakítása

Annak érdekében, hogy az összes táborunk helyszíni előkészítése és az eszközkészleteinek beszerzése koordináltan, egységesen tudjon történni, az egyes táborok szakmai programjának (lsd. 1. sz. melléklet) kialakításának határideje május közepe. A szakmai program kidolgozása kétféleképpen történhet:

1. A táborvezető 2-4 személyes/online megbeszélést szervez a március-májusi időszak alatt, melyen a teljes táboroztató csapat megjelenése kötelező.

- Amennyiben az alapítványnak lehetősége van, egy egy- vagy kétnapos találkozót szervez, melynek a helyszíne Paloznak vagy a budapesti központunk lehet, ahol a teljes nyári táboroztató team összegyűlik, és együtt megtervezik a szakmai programokat.

Tábortervezés menete:

- lépés: A táboroztató csapat tagjai megismerik egymást, hogy milyen szerepeket töltenek be a táborban és milyen olyan képességeik, tulajdonságaik vannak, amik hasznosak lehetnek a táborban.
- lépés: Az alapítvány egyéni figyelem szakemberének segítségével megismerik a táborozó fiatalokat, hogy milyen pozitív tapasztalataink voltak a fiatallal, mivel lehet motiválni és milyen tevékenységek érdeklik.
- lépés: Figyelembe véve a gyerekcsapat korosztályát egy hozzájuk illő tematikát, témát dolgoznak ki, mely a táboroztató csapat véleménye szerint a legjobban támogatja a táborba érkező gyerekek fejlődését, és reagál az egyéni érdeklődési körökre és szükségletekre.
- lépés: A programtábla segítségével a táboroztató csapat megismeri a tábor felépítését, struktúráját, kialakítja az órára lebontott programtervet, hogy ezáltal mindenki számára világossá váljon, hogy a tábor ideje alatt pontosan mikor, milyen helyszínen és milyen szerepben kell majd jelen lennie.
- lépés: A táboroztató csapat közösen és/vagy a táboroztató szakemberek az önkéntesekkel kiegészülve részletes tartalommal feltöltik a foglalkozásaikat, és eszközigényeiket jelzik a programtáblában.
- lépés: A táborvezető összesíti a tábori programtáblázatot és elküldi az alapítvány részére.

Tábor- és Napirend

0. nap

A táboroztató csapat a gyerekek megérkezése előtti napon, a 0. napon érkezik a táborba, hogy a lehető legjobban fel tudjon készülni a gyermekek fogadására, a workshopok megtartására, a tábor lebonyolítására. Alább olvasható egy általános 0. napi programterv, melyet igény szerint a táborvezető alakíthat, amennyiben a benne lévő célkitűzések megvalósulnak.

9:30-10:00	Érkezés, szobák elfoglalása	
10:00-10:30	Bemutakozó játék	Fontos, hogy ha vannak új táboroztatók, nekik is lehetőségük legyen bemutatkozni és megismerni a többieket.
10:30-11:20	Titkos út*	Célja, hogy a táboroztató csapat tagjai is – ugyanúgy, mint később a gyerekek - testileg és lelkileg is megérkezzenek táborba.
11:20-12:00	Élménypedagógiai csapatépítő játék	A jó tábor titka a táboroztató csapat jó és szoros együttműködése, melyhez elengedhetetlen, hogy élmény alapon is megtapasztalhassák, hogy hogyan tudnak jól együttműködni.
12:00-13:00	Reflexió a játékra, a csoport működésére, szerepekre	

13:00-14:00	Ebéd	
14:00-17:00	Gyermekevédelmi útmutató átbeszélése	Cél: A legfrissebb információk alapján felfrissíteni a tudást az érkező gyerekekről, valamint részletekbe menően átvenni a vészhelyzeti protokollt és az egész tábori programot, finomhangolni és mindenki szerepét és feladatait tisztázni.
	Tábori módszertani kézikönyv, szabályok, keretek, pihenőidő átbeszélése** , vészhelyzeti protokollok ismertetése	
	Érkező gyerekekről szóló információk átnézése	
	Program tisztázása	
17:00-18:00	Programok előkészítése	A program megvalósításához szükséges eszközök, helyszínek, történetek, jelmezek előkészítése, véglegesítése.
18:00-19:00	Vacsora	
19:00-	Programok előkészítésének folytatása	

*Titkos út:

A táboroztató csapatnak a megérkezés utáni első teendője, hogy ugyanúgy, ahogy a gyerekek ők is megérkezzenek a táborba, ebben segít a Titkos út, de ők nem egyénileg, hanem csoportosan mennek végig az állomásokon. A gyerekek kötelező kérdéseit (ld. Világszép Rítusok) itt is ugyanúgy érinteni kell (1-3 kérdés), a többit a táborvezető határozza meg. Néhány javaslat: Kérjünk használati utasítást a táboroztatóktól önmagukhoz – mi az amit, jó ha tudunk róla stb.; Mik a félelmeink a táborral kapcsolatban?; a tábor tematikájával kapcsolatos kérdések.

**Pihenőidő:

A pihenőidőnek strukturált és strukturálatlan formáját is próbáltuk már, mindegyiknek van előnye és hátránya is. A táboroztatók személyiségének függvénye, hogy szükség van-e előre eltervezett fix pihenő időre. A táborvezető feladata, hogy felmérje az igényeket és szükségleteket, és fontos, hogy a 0. napon tisztázza a táboroztató csapat, hogy működik majd jól a tábor.

A program előkészítésnek része kell, hogy legyen a táborozó helyszínek biztonságossá tétele: a tábor helyszíneken semmi olyan vágó, szűrő eszköz/tárgy nem lehet, ami a gyerek sérülését okozhatja, valamint olyan dezodor, légfrissítő, vegyi anyag stb., mely tudatmódosításra alkalmas vagy sérülést okozhat. A táborban lévő összes kulcsot össze kell szedni, kulccsal kizárólag a táboroztatók és a nevelők rendelkezhetnek. Fontos, hogy bár a gyerekek nem tudják magukra zárni a szobákat, (ennek célja, hogy ne tudjanak olyan veszélyhelyzetet teremteni, amibe a táboroztatók nem tudnak beavatkozni), mégis törekedjünk a magánszféra és intim tér biztosítására (pl. kopogunk, mielőtt belépünk a gyerekek szobájába).

A napirendet illetően három típusú napot érdemes megkülönböztetni: **érkezési napot, tábori napot és a tábor utolsó napját** (ami a gyerekeknek az utolsó nap).

A tábori napok hozzávetőleges menetrendje

Idő	Érkezési nap	Tábori nap	Tábor utolsó napja
délelőtt		torna, reggeli	
		Workshop 1.	Táborértékelés, táborzáró játék
	A táborozó csapat érkezése		
		Tízórai	
	Érkezés, szobafoglalás	Workshop 2.	Táborzárás: Fotó bemutató, fénykép osztás, VSZ dal, útravaló mese, Záró rituálé
13:00-14:00	Ebéd		
délután	Titkos út Nyitó mese	Balaton	Hazaindulás
	Uzsonna		
	Alapszabályok megismerése, elfogadása (megállapodás) Tábori kerettörténet, tematika, program ismertetése, csoportok alakítása	Balaton	
19:00-20:00	Vacsora		
este	Szabadidő		
	Napzárás		
22:00-	Altató dal, alvás		

A fő étkezések időpontjai fixek: reggeli 8:00-kor, ebéd délután 13:00-kor, vacsora pedig este 19:00-kor (kisebb korosztálynál este 18:00-kor). A tízórai és az uzsonna időpontja igazodhat az adott nap programjához, de a napi ötszöri étkezésnek feltétlenül meg kell történnie.

Az Ovi tábor és a Mese tábor korosztályának (3-12) programja a reggelit követő közös mondókázás és mese egészíti ki. Számukra az ebédet követő pihenőidőt is biztosítani kell, illetve az altató dal és az alvásidő is korábban van. Esti mese minden táborban van.

Az étkezések időpontjai és a rituálék adják a táborozás keretét. A délelőtti workshopok és a délutáni programok kitalálása a táboroztató csapat feladata, amelyben – természetesen a táborokért felelős szakmai vezetővel egyeztetve – rugalmasságot élvezhet a csapat.

Érkezési nap

A táborozók és az őket kísérő nevelők a táborozás első napján délelőtt 10-12 óra között érkeznek. Jellemzően busszal jönnek, és ilyenkor közvetlenül a paloznaki Meseközpontba irányítjuk őket. Amennyiben vonattal érkeznek, akkor a csopaki vasúti megállóban szállnak le, ahová a táboroztató csapat lemegy eléjük, vízzel és harapnivalóval várja őket, majd együtt sétálnak el a Meseközpontba. A

séta kb. 10-15 percet vesz igénybe. Az érkező táborozók elérhetőségei a helyszíni koordinátornál vannak.

Az alapszabályok ismertetésére és elfogadására, valamint a Titkos útra és az esti programokra vonatkozó rituálék a *Világszép Rítusok* című fejezetben olvashatóak.

Tábori nap

Az ébresztőt és az esetleges reggeli tornát követően a délelőtti workshopok következnek. Ezeket rövid időre megszakítja egy 15-30 perces tízórai szünet. A délelőtti workshopokat a táboroztatók vezetik, ők felelnek a tematika, a délelőtti programok kialakításáért.

Ebéd után csendes pihenő, majd a délutáni programok következnek. A délután szervezésénél is a táboroztató csapat felelőssége a program kialakítása, a táblázatban szereplő „Balaton” csupán fel akarja hívni a figyelmet a környék természeti adottságaiban rejlő lehetőségekre ☺

A zárókörre, esti mesére és az altatódalra vonatkozó rituálék a *Világszép Rítusok* című fejezetben olvashatóak.

Fontos, hogy minden tábori nap végén a táboroztató csapat összeüljön, és a táborvezető irányításával átbeszélgék az adott napot. Ennek céljai:

- megtudni, ki hogy van
- tisztázni, hogy van-e bárkiben kérdés vagy feszültség az adott nap élményei kapcsán
- megítélni, hogy az adott kérdést, problémát elég-e a napvégi értékelő beszélgetésen átbeszélni vagy be kell vinni a szupervízióra
- reflektálni az adott napra: mi az, ami jól működött, mi az, amin változtatni kell
- ennek tudatában a következő nap esetleges újratervezése, valamint
- tisztázni, hogy mindenki számára egyértelmű-e, kinek mi a szerepe, és milyen feladatai vannak a következő napon

A tábor utolsó napja

A tábor utolsó napjának a célja az együtt töltött idő értékelése, a tanulságok levonása és az elköszönés. A záró rituáléra, a záródalra, a fotó bemutatásra, a fényképosztásra és az útravaló mesére vonatkozó rituálék a *Világszép Rítusok* című fejezetben olvashatóak.

A gyerekek ebéd után indulnak haza, ezután a táboroztató csapat rendbe rakja a tábort, majd egy rövid pihenő után belső zárással fejezi be a táboroztatást. Ennek menete:

1. Reflexió a programra: A táboroztató csapat átnézi a programot napokra és programelemekre bontva, átbeszélik a jó és fejlesztendő területeket.
2. Reflexió a saját működésre: Minden táboroztató reflektál arra, hogyan látta magát a tábor folyamán. Fontos, hogy a többi táborozó az elhangzottakra ilyenkor nem reagál (erre ezután lesz lehetőség).
3. Visszajelző kör: Minden táboroztató pozitív és konstruktív visszajelzéseket ad a többieknek. Fontos alaptézis: a visszajelzés egy ajándék, melyhez nem szükséges magyarázat, az illető minden visszajelzést magával vihet, függetlenül attól, hogy egyetért-e vele vagy sem.

Záró nap

9:00-9:30	Reggeli
9:30-10:00	Fotók feltöltése drive-ra és törlése az eszközökről
10:00-12:00	Gyerekértékelő kérdőívek kitöltése
12:00-13:00	Ebéd
13:00-17:00	Szupervízió
17:00-	Indulás haza (amennyi

Fotók tárolása, törlés

A gyermekvédelmi irányelveink alapján, illetve az adatkezelési törvény és a gyámi engedélyek miatt nagyon fontos, hogy egyik táboroztatónál sem lehet olyan fénykép, amelyen a fiatal felismerhető. A táborvezető felelőssége, hogy meggyőződjön arról, hogy ezen képek a táborozók eszközeiről a Világszép Alapítvány felhőbe átkerüljenek (vilagszepalapitvany@gmail.com), az összes többi eszközről pedig törlésre kerüljenek. A táborok szervezéséért felelős alapítványi munkatárs feladata, hogy a képek a felhőből az alapítvány biztonságos szerverére átkerüljenek.

Gyerekértékelő kérdőív kitöltése

Az alapítvány egy hatásmérési folyamatot épít be a működésébe, melynek részeként minden program után egy megfigyelésen alapuló kérdőív kitöltésével próbáljuk nyomon követni a Világszép fiatalokat. Ezért fontos, hogy a táboroztató csapat közösen összegyűjtse a tábori élmények és tapasztalatokat a fiatalokról.

Szupervízió

A szupervízió célja, hogy a felmerülő egyéni, csoportos, személyes, szakmai kérdéseket, feszültségeket feldolgozzuk és a tábor végeztével mindannyian lelki békével tudjunk hazatérni. A táboroztatók a Világszép Alapítvány által biztosított szupervízor segítségével dolgozzák fel a felmerülő témákat. A szupervízió a tábor záró napján történik.

A tábori szupervízió a Paloznakon jelenlévő táboroztató csapatnak kötelező részt vennie, a nem jelenlévő csapattagoknak pedig lehetőségük van becsatlakozni.

Amennyiben a táborvezető úgy állapítja meg, hogy valakit olyan hatások értek, hogy a csoportos szupervízió után is további feldolgozást igényel, akkor - a táborok szakmai vezetőjével egyeztetve – egy vagy legfeljebb kétalkalmas egyéni szupervíziós lehetőséget biztosíthat a táboroztató részére, mely segítséget nyújt abban, hogy az illető jobban rálásson arra, hogy milyen egyéni feldolgozási folyamatra lenne szüksége. Azonban ezt az egyéni önismereti folyamatot már önállóan kell finanszírozni.

Tábori szabályok

Alapvető szabályok ismertetése a táborozók érkezésekor

A gyerekek táborba érkezésekor - még a szobák elfoglalása előtt - egy nyitó körrel indítunk, melynek része:

- rövid bemutatkozás
- a mindenkire vonatkozó tábori szabályok gyors ismertetése (ez még nem a megállapodás, hanem azon keretek elmondása, mely ahhoz kell, hogy a megállapodás megkötéséig a táborozók biztonságban legyenek. Mivel a megállapodás megkötéséig nincs lehetőség a részletes házirend ismertetésére, azért addig a táboroztatóknak különös figyelemmel kell lenniük arra, hogy a gyerekek a házirend betartásával legyenek jelen a táborban.):
 - Élő, élettelen dolgot nem bántunk (vigyázunk egymás testi és lelki épségére, valamint a Meseközpontban élő állatokra, növényekre és tárgyakra).
 - A tábor területét nem lehet elhagyni (a kerítésen, valamint a foci pályán túl csak táboroztató engedélyével és jelenlétével lehet tartózkodni).
- Szobabeosztások ismertetése.
- Az ebéddídig rendelkezésre álló programok, valamint az ebéd időpontja és az azt jelző harang ismertetése.

Megállapodás

Fontos, hogy a táborba érkezés első napján legyen idő és keret biztosítva arra, hogy a táborozó és táboroztató csapat közösen átbeszéljék és megegyezzenek abban, hogy milyen szabályok vonatkoznak rájuk annak érdekében, hogy az itt töltött idő alatt biztonságban legyenek és jól is érezzék magukat.

A megállapodás kötésének különböző formái lehetnek, amelyeknél fontos, hogy figyelembe vegyünk az életkori sajátosságokat:

- ovis korosztálynál elmondjuk az együttélés legfontosabb szabályait
- kisiskolás korosztálynál lehetőség van 5 ujjas szerződéskötésre
- nagyobbaknál flip charton közösen összeszedjük az együttélés szabályait

Fontos, hogy a gyerekek is elköteleződjenek a megállapodás iránt, ezért valamilyen módon hozzájárulásukat kell adniuk. Ez történhet aláírással, a kezük körbe rajzolásával, ovis jelük lerajzolásával stb.

A megállapodás tartalma (2. sz. melléklet):

1. Az együttélés alapszabályai (életkori sajátosságokat figyelembe véve):
 - Sem verbális, sem fizikai agresszió nem megengedett.
 - Vigyázunk az élő, élettelen dolgokra.
 - A Meseközpont területét csak a tábori program részeként, közösen, a táborvezető engedélyével hagyhatjuk el.
 - Tudatmódosítók szerek használata tilos.
 - Szexuális együttlét semmilyen formája nem megengedett a tábor ideje alatt.

Amennyire lehetséges, ezeket a szabályokat a gyerekek hozzák be, és tegyék bele a megállapodásba. Ez azt jelenti, hogy nem feltétlenül a fenti formában fognak megjelenni a megállapodásban, hanem a gyerekek által behozott módon (pl. nem beszélünk csúnyán, meghallgatjuk egymást stb.), viszont amennyiben a fentiek közül bármelyik nem kerülne elő a táborozók által, a táboroztató csapatnak kell kiegészíteni, hogy teljes legyen.

2. A házirend átbeszélése (a fent említett szabályokon túl) – lsd. 3. sz. melléklet

12 éves korig nagyon bevált az, hogy a megállapodás megkötése előtt kis csoportokban - kb. 20 perc időtartam alatt - bejárjuk a gyerekekkel a Meseközpontot, és az adott helyszínen beszéljük át a helyszínrre vonatkozó házszabályokat. A babzsákosban pedig már egy olyan előkészített megállapodás várja a fiatalokat, ahol ezek a házszabályok már fel vannak tüntetve és így közösen átbeszélni csak az együttélés szabályai szükségesek, a házszabályokon elég csak gyorsan átfutni.

Javaslat: A hét folyamán egy ebéd utáni tízperces dedikált takarítási idő biztosítása a résztvevők számára nagyban elősegíti a ház tisztaságának betartását.

3. Bármilyen megállapodás, ami akár a gyerekek vagy táboroztatók részéről felmerül, és mindannyian egyetértenek vele.

A tábori szabályok megszegése járhat azonnali hazaküldéssel, vagy egy/két/három figyelmeztetés utáni hazaküldéssel (ez függ a szabály megszegés módjától és a táborvezető döntésétől). A cél viszont, hogy amíg együttműködésre tudjuk bírni a fiatalot, és tudunk olyan megállapodást kötni, ami biztonságot teremt mind a fiatal, mind a tábor többi résztvevője számára, addig tartsuk bent a fiatalot a táborban. Amennyiben azonban erre nincs lehetőség, akkor fontos, hogy felismerjük a határainkat és azt, hogy a táboroztató csapat eszköztelenné vált és a nem biztonságos helyzetet feltétlenül szüntessük meg.

Megjegyzés: A napirend és időkeretek nem a megállapodás részei, hanem egy keretrendszer, ami szerint működünk a táborban. Attól eltérni a megállapodástól függetlenül közös döntéssel lehetséges.

Világszép Rítusok

Tábornyitás

Miután a gyerekek megtalálták a helyüket, bejártak mindent, játszottak, ebédeltek és kicsit pihentek, rendszerint egy nagy közös körben megnyitjuk a tábort. A tábornyitás célja, hogy mindannyian belül is „megérkezzenek”, nyitottan várják az előttünk álló napok programjait.

A tábornyitás elemei:

- **Titkos út végig járása**

A Titkos útnak mindig van egy szokásos menetrendje: a kaputól indulnak a gyerekek egyesével végig ezen az úton, ahol 4-5 állomáson várja őket 1-1 táboroztató. Minden állomáson egy kérdést kapnak, aminek a célja a „megérkezés”. A kérdést feltevő táboroztató motiválja a fiatalot arra, hogy mindenképpen gondolkodzon el a kérdésen, viszont a válaszokat nem kötelező megosztania, de a táboroztató hálás, ha ezt megteszi felé, és biztosítja arról, hogy az itt elhangzottak kettejük között marad. A kérdések szakmailag az adott tábor korosztályához és témájához igazíthatóak, de az első három kérdést bele kell illeszteni az állomásokba:

- **Múlt:** Mi az, amit a kapunk kívül hagynál? – Fontos, hogy a fiatalnak lehetősége legyen azokat a nehézségeket gondolatban hátra hagyni, amelyek gátolnák abban, hogy a táborban töltött napok során fölszabadultan és jól érezze magát.

- Jelen: Idézz föl egy történetet, ami Paloznakhoz köt! - Amennyiben most van itt először: Mi az, ami először megtetszett a Meseközpontban?
- Jövő: Mi a legszebb reményed a táborra vonatkozóan? – Cél: pozitív jövőkép kialakítás a következő 6 napra.
- Plusz kérdés szokott még lenni: Mi az, amit te beleteszel a táborba, hogy az jól sikerüljön? – Ezzel is tudatosítjuk a fiatalokban, hogy az itt töltött idő minősége rajta is múlik, és azon, hogy ő milyen attitűddel van jelen.

Fontos elmondani nekik, hogy amikor átjutnak a billenő hídon, akkor megérkeznek a táborba és megkapják az új Világszép pólójukat, ezzel is elősegítve azt, hogy Világszépként legyenek jelen a táborban.

~~A titkos út egyik állomásába építsünk bele egy portré fotózást, ahol minden táborozóról készítünk egy egy fotót, amit egy külön mappába töltünk majd fel. — ezt a 2024-es tapasztalatok alapján ezt eltöröljük.~~

• Mese:

A táborainkban a mese központi szerepet tölt be. Életkortól és tábori tematikától függően, de 3-tól egészen a fiatal felnőtt korig jelen van. A mese meghatározza a tábor keretét, témáit és működését, van, ahol segít az adott napi vagy a következő napi téma feldolgozásában.

A mesélésnek egy sajátos menete van, ami a következőkből áll: meseillat, mesére felkészítő mondóka, gyertyagyújtás, mese, mesét lezáró mondóka (a mondókázás csoport és életkor függvényében elhagyható). 4 különböző mese van a táborokban:

- o nyitó mese, amely felkészíti őket az előttük álló tábori kihívásokra
- o esti mese, amely általában a következő nap témáját vezeti elő, és ami mindig a nap utolsó napirendi pontja, ezután lefeküdni mennek a gyerekek,
- o reggeli mese, amely az adott napi témát vezeti fel (ez az Ovi és Mese táborban van csak)
- o záró mese, amely a tábori élményeket zárja az utolsó napon.

Napindítás

Időtartam: kb. 15-25 perc

Ovi és Mese táborban a Mesenappaliban vagy az Amfiteátrumban

Elemei (korosztályhoz igazítva változhat):

- közös mondókázás
- közös éneklés (pl. „tábordal”)
- rövid mese
- napi program ismertetése

Alkotó táboroktól kezdve a reggeli rítus helyszíne változatos, valamint lehet ez egy közös tevékenység is, mellyel elindul a nap, egy bemelegítő, energizáló játék vagy feladatsor, valamint a programismertetés.

Napzárás

Helyszín: Mesenappali (tisztálkodás után összegyűlés)

Időtartam: kb. 40-60 perc

Elemi:

- a másnapra vonatkozó legfontosabb információk átadása (fontos, hogy ezek a mese előtt elhangozzanak)
- közös éneklés (pl. „tábordal”)
- napzáró körkérdés – egy kérdés vagy feladat, ami az adott napra reflektál. Mindenki egyesével válaszol pl. Mi volt ma kihívás a napodban? Mesélj el egy szép pillanatot a napból! Mi az, ami ma nehéz volt? Mi az, ami jó volt? Mit adott neked a mai nap? Mit tanultál a mai napon magadról? stb.
- „bevezetés a mesehallgató térbe” (gyertya, mondóka, esetleg dal)
- esti mese
- záró mondóka
- altató dal éneklése: miután a gyerekek bebújtak az ágyba, a szobákba bemennek a táboroztatók a mécsessel és énekelnek (lsd. 6. sz. melléklet)

Étkezések rendje és rítusai

Étkezések előtt mindig kongatunk. Miután mindenki összegyűlt az ebédlőben, közösen elmondjuk az asztali áldást (felekezettől független), csak utána kezdünk enni. Az áldás szövege:

*„Föld - te adtad ezt nekünk.
Nap - te érlelted ezt nekünk.
Föld, te kedves.
Nap, te kedves.
A szívünknek mindig kedves.
Föld termette,
Nap érlelete,
Föld is, Nap is, áldassék érte.”*

Születésnap

Azoknak a gyerekeknek a születésnapját ünnepeljük meg a Meseközpontban, akiknek ez épp a tábor idejére esik.

A köszöntés, a meglepetés része:

- Feldíszített ebédlő (lehetőleg úgy, hogy ne vegye észre),
- Dal
- Vers
- Torta

Fontos, hogy az alábbi üzenet valamilyen formában eljusson az ünnepelthez: *„Örülünk, hogy megszülettél. Az egész világ örül, hogy itt vagy velünk, ez a világ jobb és értékebb azzal, hogy te benne vagy. Nagyra nőj, légy boldog!”*

Táborzárás

Táborzárásra a hazautazás napján, az ebéd előtt kerül sor.

Helyszín: Babzsákos (és kert)

Időtartam: 35-50 perc

Cél: Hogy formát öltjön az elköszönési folyamat olyan módszer vagy eszköz használatával, amiben a teljes tábori csapat jelenlétében a fiatalot megemeljük, és kihangsúlyozzuk azon jó képességeit és tulajdonságait, amelyek már a rendelkezésére állnak, és építhet rájuk.

Elemi:

- a táboroztatók gondolatai a táborral és a táborozókkal kapcsolatban
- fotósorozat vetítése a tábori élményekről
- egyéni útravaló „ajándék” átadása:
 - mesetáborban vagy személyre szabott oklevél készítése, amiben a gyerekről írunk minimum 3 gondolatot, ami az ő személyiségéről vagy tábori kiemelkedő pozitív tevékenységéről szól. Az okleveleket a teljes csapat előtt olvassuk fel.
Ötlet az átadás formájához: név nélkül felolvassuk a tulajdonságokat, és a gyerekek találják ki, hogy ki lehet az illető. Javasolt az oklevél sablont már a tábor előkészületek folyamán elkészíteni.
 - vagy a „Paloznaki csodás napok” búcsúdál éneklése:
 Az „erdő, erdő, erdő, marosszéki kerekérdő” népdal dallamára a táboroztatók írnak minden gyerekről egy-egy versszakot, ami rá a táborban jellemző volt, a táborban töltött napjaira, legjellemzőbb, legkedvesebb cselekvéseire utal. Legyen lehetőleg minél személyesebb, minél jellemzőbb egy gyerekre. Minta a versszakokra:

*Hanna, Hanna, Hanna
 Ugrálóvár királylánya
 Rózsaszín sárkánya
 A felhőket szántja.
 Ref.: Paloznaki vidám napok,
 Minden gyerek szíve ragyog,
 Kísérjen emléük,
 Ameddig majd visszatérünk.*

*Marci, Marci, Marci,
 Lendülete sosem fogy ki,
 Mesét mond ő bátran,
 A kicsik mindig karjában.
 Ref.: Paloznaki vidám napok,
 Minden gyerek szíve ragyog,
 Kísérjen emléük,
 Ameddig majd visszatérünk.*

- az ennél idősebb korosztálynál a záró rítus kötelező része a pozitív pletyka, mely nem igényel külön felkészülést a táboroztató csapat részéről. Így a felszabadult esti időt lehet azzal tölteni a fiatalok utolsó estéjén, hogy különlegesebb, ünnepi hangulatot teremtsünk (csillagos mesélést, pillecukor sütést a tábortűznél, zenélés, éneklés a tábortűznél stb.)

Verziók:

- Leggyorsabb, legbiztonságosabb verzió – ezért a kisebb korosztályban javasolt: az egész tábor egy nagy körben ülve 5-10 pozitív visszajelzést ad a körből kifordult résztvevőnek. Ebben a legnagyobb biztonságot az adja, hogy ha a fiatalok még nem is állnak készen, a táboroztatók könnyedén összeszedik a pozitív tulajdonságokat, ezáltal a kudarcélmény teljesen elkerülhető.
- Ha nagyobb kihívást szeretnénk adni, akkor térjünk át az idő limitre: 60-120 másodperc/főnél feltételezzük, hogy a résztvevők is képesek már komplex, pozitív visszajelzést adni egymásnak.
- Magasabb szintű kihívás nagyobbaknak: 5-6 fős csapatokra bontjuk a fiatalokat, és a körben egymásnak adnak pozitív visszajelzéseket. Minden csoportban van 1

táboroztató, ezáltal tudja biztosítani azt, hogy a pozitív pletyka kereteit a résztvevők ne lépjék át, és ezzel ne bántsanak meg valakit.

- Legmagasabb kishívási szint: ha a gyerekek már képesek egymásnak pozitív visszajelzéseket adni úgy, hogy nem ül táboroztató a kis körben.

- Elköszönő rítus: Fordított titkos út

A titkos utat visszafele egyesével végig járók a táborozók, miközben a táboroztatók sorban felállnak az út mentén, és elköszönnek tőlük. A táboroztatóknak ilyenkor lehetőségük van egyéni, pozitív üzeneteiket elmondani a fiataloknak. Fontos, hogy ez a rítus nem az elköszönésről, az elválásról és az elválás fájdalmáról szól, hanem legyünk hálásak az együtt töltött időért, valamint szóljon a jövőbeni újra találkozás örömről. Ha a táboroztató tud olyan képességet, tulajdonságot megfogalmazni, ami a gyereknek az erőssége, akkor ezt érdemes ilyenkor megerősíteni benne. Ezáltal szól ez a gyerek pozitív megemeléséről is.

Ezzel ér véget a tábor hivatalos programja. Ebéd után búcsú a kapuban a buszoknál.

Szerepek

A felelősség megoszlása

A gyerekek iránti felelősség megoszlik a táboroztatók és a gyerekekkel érkezett nevelők között. A nevelőnek a munkaviszonyából fakad a felelőssége (a gyám a gyermekotthonnak „adja” a mindennapi felügyeletet és gondozás jogát és kötelességét, a gyermekotthont pedig a nevelő képviseli). A táboroztatóknak abból fakad a felelőssége, hogy a gyám hozzájuk engedi el táborba, vagyis átmeneti időre „átadja” a mindennapi felügyelet és gondozás jogát; ráadásul a nevelő nem a munkahelyén van, azaz ő is a táboroztatást végző csapat vendége, része. **Mindig az a felelős az adott gyerekért, aki fizikailag mellette van a konkrét helyzetben.** Ha nevelő és táboroztató is mellette van a helyzetben, akkor kétfelé oszlik a felelősség. Ezért a táborvezető felelőssége, hogy a tábor ideje alatt a gyerekek semmilyen helyzetben ne maradjanak felnőtt felügyelet nélkül.

Konfliktuskezelés menete: A táborban kialakuló konfliktusos helyzetek megoldásáért minden táboroztató felelősséggel tartozik. Amennyiben egy adott helyzetet a táboroztató szakember nem tud megoldani, a táborvezetőhöz kell fordulnia segítségért, aki elsősorban a táboroztatót támogatja a helyzet megoldásában, és ő maga csak akkor lép közbe, ha az valóban szükségeltetik. Amennyiben a helyzet további beavatkozást igényel, akkor a táborvezető felelőssége egy krízis csapat összehívása (fontos, hogy ez egy olyan létszámú csapat legyen, hogy emellett a többi gyerek és a tábor biztonsága is biztosítva legyen). Amennyiben a krízis csapat sem talál megoldást a kialakult helyzetre, a táborvezető felveszi a kapcsolatot a táborokért felelős szakmai vezetővel.

Táborokért felelős szakmai vezető

A táborokért felelős szakmai vezető felelőssége röviden: hogy kidolgozzon, fenntartsa és megvalósítsa egy olyan táborrendszert, amely minden Világszép fiatal számára lehetőséget biztosít kiszámítható módon arra, hogy a paloznaki élményeket átélhessék. Valamint a táboroztatók támogatása, hogy olyan kereteket biztosítsa, amiben a táboroztatók biztonsággal tudják megtervezni és megvalósítani a táborot.

Operatív munkatárs

Az operatív munkatárs feladata, hogy a szakmai vezetőt és a táboroztató csapatokat az előkészületi, operatív folyamatokban támogassa.

Táborvezető

A táborvezető felelősséggel tartozik a gyerekek testi-lelki biztonságáért. Úgy kell szerveznie és felosztania csapatát, hogy mindig jusson megfelelő mértékű egyéni figyelem a gyerekekre. Minden gyerek jólétének legyen személyes felelőse a táboroztatásért felelős csapat tagjai közül.

A táborvezető felelősséggel tartozik a táboroztatókért. A táboroztatók szerepe és feladatköre a teljes tábor ideje alatt, és külön események kapcsán is egyértelmű és világos legyen. Felelős azért, hogy a táboroztatók saját szakmai és egyéni kompetenciáit kiteljesítve, a programba beledolgozva tudják alakítani a programot. Szükség esetén megfelelő csoportos és/vagy egyéni megbeszélések segítségével támogassa a táboroztatók lelki biztonságát.

Felelős a Világszép szttenderdeknek megfelelő szakmai program közös létrehozásáért, valamint azért, hogy a tábori programelemek összhangban legyenek a többi tábori programmal, és ne alakuljon ki olyan helyzet, hogy egy másik táborra újra kell tervezni, mert az ott használatos állandó programelemeket már felhasználták más táborokban. A szakmai programot egy sablon dokumentumban kell kitölteni (ld. 1. sz. melléklet), ami összefoglalja a tábor célját és tartalmazza a részletesen kidolgozott szakmai programot. Szakmai program tervezésének része, hogy minden programelemhez esőtervet is kell készíteni: vagy ki kell jelölni azon helyeket, ahol az adott program biztonságosan megvalósítható rossz idő esetén is vagy alternatív programot kell kitalálni, ami eső esetén helyettesítheti az adott programot. A kész szakmai anyagot a táborvezetőnek kell eljuttatnia a táborokért felelős szakmai vezetőhöz.

A táborvezető felel a tábor folyamán a rítusok megvalósulásáért, a napirendért, valamint hogy a táboroztató csapat esti megbeszélései és a táborzárás megtörténjen, és hogy a táboroztatók a szupervízió megfelelő elköteleződéssel vegyenek részt.

A táborvezető felelős a nevelőkkel való kapcsolattartásért. Nem előzetesen, hanem a táborba érkezés folyamán, az első napon a nevelőket tájékoztatja a tábori eseményekről, egyezteti velük a gyerekek aktuális egészségügyi állapotát, esetleges gyógyszeresét, valamint összeegyezteti a nyári gyermekotthoni telefonhasználat szabályait a tábori telefonhasználat szabályaival. Továbbá tisztázza a szerepüket a táborozás folyamán, és hogy milyen elvárások vannak velük szemben (melyek azok az időszakok, amikor a táboroztató csapat foglalkozik a gyerekekkel, és melyek azok, amikor a nevelő felügyel a gyerekekre). A gyerekek felügyelete fel van osztva a nevelők és a táboroztatók között. Szintén felelős azért, hogy a nap folyamán, lehetőleg az esti táborzáró beszélgetés előtt, lehetőséget biztosítson a nevelők számára észrevételeik megosztására, valamint a bennük felmerült testi-lelki épséget érintő kérdések kezelésére. Továbbá cél a nevelők és a gyerekek kapcsolatának erősítése is. Bár fontos meghúzni azokat a határokat, amelyek szükségesek a szakmai programok hatékony futásához, ugyanakkor fontos megtalálni a lehető legmagasabb bevonódási szintet is, amiben a nevelő jól érzi magát. A táborvezető egyeztethet pihenőt, kirándulást a nevelőknek. Ez utóbbi nem kötelező eleme a nevelőket érintő tevékenységeknek, de amennyiben úgy dönt a táborvezető, hogy lehetőséget nyújt a nevelők kikapcsolódására, abban az esetben az ő feladata gondoskodni a program megszervezéséről és annak megvalósulásáról.

A táborvezető felel a paloznaki Meseközpont házigazdáival, Edittel, Bandival és az ő segítőivel történő kapcsolattartásért. A 0. napon ismerteti velük a tábor programját, különös tekintettel a Meseközpont helyszíneinek használatára. A Madárház látogatásáról előzetesen egyeztet Bandival. Megosztja a házigazdákkal az étkezések és a helyszínek használatának időpontjait. A paloznaki Meseközponttal kapcsolatban felmerülő kérdésekkel is Edithez és Bandihoz lehet fordulni. A tábor folyamán felmerülő bármilyen változásról tájékoztatási kötelezettsége van a táborvezetőnek Edit és Bandi felé (tapasztalat alapján ez időnként nem fér a táborvezető időbeosztásába, ezért egy kapcsolattartó személy kijelölése esetén ez delegálható feladat. Viszont az fontos, hogy mindenki számára legyen egyértelmű, hogy ki az a személy, aki kommunikál velük, és ilyen kérés esetén a többi táboroztató is hozzá fordulhat).

A Hell büfében kapható jégkására vagy egy darab palacsintára a csopaki strandra látogatáskor minden táborozó gyerek felhasználhat 1db voucher-t. Ezen voucherek felelős beosztása és kiosztása a gyerekek között a táborvezető felelőssége (delegálható feladat). **Táboronként egyszer lehetőség van egy lángos ebédre vagy vacsorára. Ez opcionális, de a szakmai programba tervezzük be előre, mert az ételrendelést e szerint intézzük. Ezen kívül a 0. napon erről egyeztessünk Edittel. Ez a 10 órai és az uzsonna levitelével egy egésznapos strandolásra vagy egy hosszabb, estig tartó, naplementés strandolásra is lehetőséget ad.**

A táborvezető felelőssége, hogy a vészhelyzeti protokollal a táboroztató csapat tagjai tisztában legyenek, és a felkészülési napon a megfelelő tájékoztatást megkapják.

Vészhelyzet esetén a táborvezető a felelősen eljáró, döntéshozó személy (Isd. Vészhelyzeti protokoll) Etikai, erkölcsi, módszertani elakadás esetén a táborvezető a Világszép Alapítvány táborokért felelős szakmai vezetőjéhez fordulhat.

A táborvezető felel továbbá:

- a gyermekvédelmi irányelvek ismertetéséért és betartatásáért
- a tábori módszertani kézikönyv és vészhelyzeti protokollok ismertetéséért és betartatásáért
- a házszabályok betartatásáért (Fontos, hogy amíg fiatalok vannak a táborban, addig tudatmódosító szerek használata a táboroztató csapat számára sem megengedett. Erre a 0. napon és a gyerekek távozása után van lehetőség.)
- a táborozók egészségügyi állapotának fölméréséért
- a program eszerinti alakításáért, adaptálásért
- elsősegélynyújtásért és szükség esetén a további intézkedésekért
- a szakmai programok kialakításakor a kockázatok felméréséért és elhárításáért
- vészhelyzet esetén – a vészhelyzet beállta utáni első adandó alkalommal - a Világszép Alapítvány táborokért felelős szakmai vezetőjének tájékoztatásáért, aki majd eldönti, be kell-e vonni az adott gyermekotthon szakmai vezetőjét

A táborvezető feladata a tábor utáni két héten belül a táborzáró beszámolót megírni, amihez a szervezők biztosítják a kitöltendő sablont.

Táboroztató

A táboroztató felelőssége legjobb tudása szerint megvalósítani, támogatni, alakítani a szakmai programot, melynek része a 2-4 alkalmas előkészületi találkozók, a 0. nap és a szupervízió való jelenlét, valamint a táborok utáni táboroztató találkozón való részvétel is.

Biztosítani kell a rábízott gyerekek testi-lelki épségét, és az ő feladata a konfliktushelyzetek kompetens kezelése is. Bármilyen rendkívüli eseményről tájékoztatási kötelezettsége van a táborvezető felé.

Felelős azért, hogy a saját testi-lelki épséget érintő kérdéseit a napzáró beszélgetések, szupervízió során a csapat elé tárja.

A tábor utolsó napját követő két héten belül minden táboroztató kitölti a szervezők által kiküldött visszajelző kérdőívet.

Világszép értékekért felelős szakember

A Világszép értékekért felelős szakembernek az alábbi 3 fő felelőssége van:

- Ő felelős azért, hogy a gyermekvédelmi útmutatóban foglaltak megvalósuljanak a táborban, és hogy a Világszép alapítványnál felmerülő gyermekvédelmi helyzetekre a táboroztató csapat Világszép értékek mentén reagáljon.
- Ő az a személy, aki nem kizárólag a tábori program megvalósulásáért és az abban résztvevők jólétéért felel, hanem a táborozók személyiségfejlődéséért is felelős a gyermekotthonba történő bekerüléstől számítva az önálló életkezdésig. Tehát a gyerekekről meglévő előzetes ismeretanyagait és szakértelmét használja fel arra, hogy a gyerek viselkedésére általa vagy a táboroztató csapat által adott válasz a lehető legpozitívabb hatást gyakorolja a gyerek személyiségfejlődésére.
- Továbbá felelős azért, hogy az interakciók a táborban (legyenek azok gyerek-gyerek, felnőtt-felnőtt, felnőtt-gyerek interakciók), csoportdinamikai változások a Világszép értékeknek megfelelően történjen. Amennyiben ettől való eltérést tapasztal, azt jelezze a táborvezető, valamint a táborokért felelős szakmai vezető felé, és velük együtt közösen próbálják meg feloldani az érték ellentmondásból fakadó feszültségeket. Ezen tevékenységek dedikált időpontja az esti zárókörök és a szupervízió. A Világszép értékekért felelős szakember felelőssége a jelzés és hogy a szaktudását beletegye a helyzet feloldásába, de krízishelyzetben a végső döntés meghozatala a táborvezető felelőssége.

Helyszíni koordinátor

Táboroztatás alatt mindig van a táboroztató csapatban legalább egy valaki, aki helyszíni koordinátori szerepkörben van jelen, ezt az illetőt a táborvezető jelöli ki. Az ő feladata lefedi a táboroztató feladatait, és ezen felül ő felel a helyszíni koordinációért a táboroztatás folyamán.

Ő tudja a leghatékonyabban támogatni a táboroztató csapatot. Ismeri a helyszínt, a Fabrika felszereltségét. Ő támogatja a táboroztatókat abban, hogy a táborban megjelenő tevékenységekhez időben elő legyenek készítve a helyszínek és az eszközök, de ez nem azt jelenti, hogy ez az ő feladata, mert mindenki egyénileg felel az előkészületi folyamatokért. Ő gyűjti be a gyermekvédelemből érkező fiatalok és a velük érkező nevelők, kísérők táboroztatásához szükséges dokumentációt: jelentkezési lapokat, gyámi engedélyeket és egészségügyi lapokat. Ő egyeztet a tábor megelőző előkészületeket

irányító operatív munkatárssal. Az ő feladata a strandjegyek beszerzése, a Világszép Alapítvány logójával ellátott pólók és képkerek előkészítése, valamint a táborképek nyomtatása. Mindezekből minden táboroztatónak, táborozónak és kísérőnek jár egy.

A táboroztatásban résztvevő Világszép munkatárs felel azért is, hogy minden táboroztatónál, a táborvezetőnél, a házigazdánál és a nevelőknél is elérhető legyen az adott napi program.

Bár ő a felelős a fent leírt feladatokért, feladatait igény szerint delegálhatja a csapat tagjai felé.

Nevelő

A nevelő azokban az időszakokban, amíg ő felügyel a fiatalra, ő felel a saját és a táborozó testi-lelki biztonságáért.

Ezen időszakok:

- programon kívüli időszakok (rövid szünetek a nap folyamán),
- az esti fektetéstől reggeliig tartó időszak

Azért van szükségünk a nevelők jelenlétére ezen időszakokban, hogy a táboroztató csapat fel tudjon készülni a programokra, mindazonáltal szükség esetén számíthat egy-egy Világszép táboroztató segítségére.

A nevelők felelősek továbbá a táborozók higiéniai szükségleteinek kielégítéséért, az esetlegesen felmerülő, rendszeres gyógyszeres kezelésének szabályozásáért. Feladata a gyerekekről létrejött tudásával támogatni a szakmai csapatot annak érdekében, hogy a leginkább a gyerekek igényeinek megfelelő program születhessen. Felelőssége, hogy a napzáró beszélgetés folyamán észrevételeit a táboroztató csapattal megossza. Amennyiben lehetőség nyílik rá, felelőssége a gyerekekhez fűződő kapcsolatának erősítése, valamint saját jóllétéről, kikapcsolódásáról gondoskodni (Paloznak élvezete ☺).

Házigazdák

Edit és Bandi a paloznaki Meseközpont házigazdái. Ők tartják rendben a Meseközpont épületeit, a madárházat, a kertet, a közösségi tereket, a konyhát és az étkezőt. Ők készítik elő a Meseközpontot a táborokra. Ők gondoskodnak tiszta ágyneműről minden ágyra, biztosítják az étkezésekhez az italokat és az ételeket, valamint a táborhelyszíneket. Jelzési kötelezettségük van a táborvezető felé, ha bármilyen a paloznaki Meseközpont működtetési szabályait vagy saját jóllétüket veszélyeztető eseményt, körülményt észlelnek.

Táborozók

A Világszép Alapítvány táboraiban részt vevő gyerekek és fiatal felnőttek felelőssége: hogy jól érezzék magukat! ☺

Mindezt természetesen a táborozás szabályainak és a csoport együttműködési megállapodásának betartása mellett, amely szabályokról a tábor elején a táboroztató csapat megállapodik velük, és amelyek ki is vannak függesztve jól látható helyen.

Gyermekek otthonok

Az alapítvánnyal együttműködő gyermekotthonok feladata az előkészítő fázisban egyeztetni a tábori szezon részleteit, valamint a gyerekek utazásának megszervezése és a nevelők biztosítása a táborozás idejére.

Az alapítvány táborokért felelős szakmai vezetője az esetleges felmerülő vészhelyzet esetén konzultál a gyermekotthon szakmai vezetőjével.

Lelki elsősegély

A paloznaki Meseközpontban minden gyerek megtapasztalhatja a feltétel nélküli elfogadás élményét, ahová abban a tudatban érkezik, hogy testi-lelki szinten egyaránt biztonságban van. Így a táboroztatóknak és nevelőknek az együtt töltött idő alatt a gyermekek lelki jóllétére is nagy figyelmet kell fordítani. Az alábbi pár pontban összegezzük, mire érdemes kiemelten odafigyelni ebből a szempontból a tábor során.

A Titkos út...

A tábor kezdetén a Titkos út végig járásakor a gyermekek megnevezhetik azokat a dolgokat/érzéseket is, amiket szeretnének a Meseközpont kapuján kívül hagyni. Ha esetleg a feladat nagyon intenzív, felkavaró folyamatot indított el egy gyermekben, amire ott nem tudunk/nincs lehetőségünk reagálni, és így lezáratlan marad, akkor van lehetőség egy későbbi nyugodt időpontban erre négy szemközt visszatérni. Amennyiben a szituáció kezelésében segítségre lenne szükségünk vagy kompetenciahatáron kívülinek érezzük, úgy vonjuk be a táborvezetőt, hogy legyen segítségünkre.

Verbális agresszió

A tábor alapszabályainak egyike, hogy semmilyen agresszióknak nincs helye a Meseközpontban. A verbális agresszió következetes kezelésére kiemelten fontos ügyelnünk, mivel tapasztalataink alapján a táborozó gyerekek hétköznapijaiban nagyon intenzíven jelen van. A tábor ideje alatt nem az a célunk, hogy a gyerekek viselkedését megváltoztassuk, viszont fontos, hogy folyamatos visszagyermekvédelmi t és mintát kapjanak a táboroztatóktól erre vonatkozóan, és a tábor során megtapasztalhassák az erőszakmentes kommunikáció mikéntjét.

Amikor kell egy kis csend

A közös táborozás során nagyon sok új, megszokottól eltérő és intenzív élmény (inger) éri a gyermekeket. Akármennyire pozitívak is ezek az élmények, olykor tudnak „túl sokak” lenni. Vagy egy komolyabb összeveszés is okozhat nagy feszültséget a gyerekek között. Bár a tábor alapvető célja, hogy együtt vegyünk részt a különböző programokon, figyelemmel kell lennünk az egyéni szükségletekre is. Így ha észleljük, hogy egy gyermeknek szüksége lenne egy kis nyugalomra, elvonulásra, próbáljuk meg ezt biztosítani számára. A táboroztatónak fontos felmérnie és a többi szakemberrel egyeztetnie, hogyan van lehetőség arra, hogy kiválásukkal a csoport működését ne zavarják meg, és továbbra is megfelelő felügyelet legyen biztosítva a többi gyermek számára. Ennek megvalósításához kérhetjük a jelen lévő többi táboroztató és a nevelők segítségét is. Fontos szem előtt tartani, hogy ne töltsünk külön túl sok időt, és segítsük a lecsendesedés után a gyermek visszailleszkedését a csoportprogramba.

Információk a gyerekről

A tábori előkészületek folyamán, ahhoz, hogy a szakmai programot megfelelően a gyerekekhez tudjuk igazítani, fontos, hogy megismerjük őket. Azok, akik már ismerik korábban a fiatal (pl. Világszép Alapítvány munkatárs), a legfontosabb tudnivalókat elmesélik a gyerekről a táboroztató csapatnak, különösképpen kihangsúlyozva azokat a módszereket és eszközöket, amik elősegítik azt, hogy a fiatal jól érezze magát és biztonságban legyen a táborban, figyelembe véve a megosztott titkok és a tiszta lap alapelveit.

Megosztott titkok

A tábor biztonságos terében bizalmasan megosztott személyes történetek bukkanhatnak fel. Előfordulhat, hogy a tábor során egy gyermek olyan információkat oszt meg, amit a táboroztatónak kötelessége a táborvezető felé jeleznie a gyermek saját érdekében. Ezek a következők:

- A gyermeket valamilyen külső tényező/személy súlyosan veszélyezteti
- A gyermek önmagára veszélyes (önsértő gondolatok, cselekedetek)
- A gyermek más személyre jelenthet veszélyt

Ebben az esetben fontos, hogy a gyermekvédelmi irányelveknek megfelelően a gyereket felkészítsük arra, hogy ezzel az információval mi fog történni.

Tiszta lap

Az Alapítvány hosszú távon van jelen a fiatalok életében, és bekerüléstől egészen fiatal felnőttkorig és az önálló életig támogatja őket, ezért elkerülhetetlen, hogy a fiatal magánéletéről, illetve múltjáról is bizonyos információknak a birtokába kerül. Mindezek tükrében fontos, hogy szem előtt tartsuk az adott program célkitűzését, azaz jelen esetben azt, hogy a célunk, egy nyári tábort nyújtunk a fiatalok számára, ahol megélhetik a felhőtlen gyermekkort, és közben fejlődhetnek, önismeretet szerezhhetnek, valamint nőhet az önbizalmuk. Ahhoz, hogy ezt a célt elérjük, fontos, hogy a fiatal ne a múltja alapján ítéljük meg, és vonjunk le következtetéseket a viselkedésére, hanem minden táborban tiszta lappal indulhasson. Ahhoz, hogy jól tudjuk a fiatal támogatni, elegendő, ha traumatudatos szemléletmóddal vagyunk jelen, és a fiatal viselkedésére reagálunk. A jó támogatáshoz nem szükségszerű, sőt kontraproduktív a gyerek előttörténetének más forrásból történő megismerése. Mindemellett természetesen a fiatal életét és személyiségét nagyban meghatározzák a múltbéli események, de ezek kizárólag akkor kerülhetnek felszínre, ha a fiatal úgy dönt, hogy ezt megosztja a táborban valakivel. Ilyenkor a közös tudás a kapcsolat részévé válik, és lehet vele dolgozni, de fontos, hogy az emberi, partneri kapcsolatok szintjén történjen, és nem terápiás szinten, mert az ahhoz szükséges szakemberi gárda és szakmai támogatás nem áll rendelkezésre, hogy terápiás folyamatokat kezdeményezzünk egy Világszép nyári táborban. Fontos, hogy a birtokunkba került információt a gyermekvédelmi irányelveinknek megfelelően kell kezelni.

Mindenkinek kell és jár a figyelem

Táboroztatóként fontos, hogy önmagunkra is figyeljünk, hiszen úgy tudunk igazán jól együtt lenni a gyerekekkel, ha mi is jól vagyunk. Az esti zárókörök adnak lehetőséget a nap tapasztalatainak, esetleges nehézségeinek megosztására, a közös gondolkodásra. Ha úgy érezzük továbbra is motoszkál egy gondolat, nehezen boldogulunk érzéseinkkel vagy nem szeretnénk megosztani őket ebben a nagyobb körben, forduljunk bizalommal a tábor vezetőjéhez. Napközben pedig bátran szóljunk táboroztató társainknak vagy a nevelőknek, ha szükségünk van pár perc töltődésre jelmezvarrás és egy focimeccs között félúton. A tábor végén pedig egy külsős szakemberrel által vezetett csoportos szupervízió vesz részt a teljes csapat, ahol szintén lehetőség van a felmerült kérdések, feszültségek tisztázására. Amennyiben még ezután is fennmarad tisztázatlan kérdés, a táborvezető a táborok szakmai

vezetőjével egyeztetve különleges helyzetek esetén lehetőséget biztosít egyéni szupervízióra a tábor követően.

Visszajelzések

Az egymásnak történő visszajelzés adás egy lehetőség arra, hogy tanuljunk és fejlődjünk. Jól visszajelezni és visszajelzést jól fogadni az egyik legnagyobb erény, amelyben táboroztatóként nagyon gyakorlottnak kell lennünk. Folyamatosan visszajelzéseket adunk a gyerekeknek és visszajelzéseket kapunk tőlük, valamint a tábor jó működéséhez elengedhetetlen, hogy a felnőttek is folyamatosan visszajelezzenek egymásnak. Ezért ilyenkor tartsuk szem előtt a visszajelzés működésének legfontosabb alapelveit:

1. A visszajelzés AJÁNDÉK, egy lehetőség annak, aki kapja, hogy saját magát mások szemszögéből vizsgálhassa meg.
2. A személy mindig oké, nem a személyre, hanem a viselkedésre, helyzetre reflektálunk.
3. Legyél konkrét, specifikáld az eseményt, a viselkedést, amivel kapcsolatban visszajelzel (pl. *„Nagyon jól gondoskods a gyerekekről”* helyett *„Nagyon tetszett, amikor félrehívtad a gyereket, és egy biztonságos teret teremtettél számára, hogy megbeszéljétek a konfliktust.”*)
4. A Te-üzenetek helyett Én-közlés: Én-közlés legnagyobb kihívása, hogy önfeltárást kell végeznünk, és rájövünk arra, hogy mi a mi szükségletünk, és ezt egyes szám első személyben fogalmazzuk meg, így a visszajelzés nem tartalmaz kritikát, támadás, kizárólag az érzéseinket, gondolatainkat és kívánságainkat tartalmazza.
5. Pozitív visszajelzések minden mennyiségben mehetnek, mert mindenkinek kell az önbizalom. Ha fejlesztendő területre jelzünk vissza, akkor fontos, hogy igyekezzünk konstruktívan visszajelezni, azaz kínáljunk alternatív megoldási lehetősége(ke)t.
6. Ha ezt a sort olvasod, akkor szeretném visszajelezni neked, hogy nagy örömmel tölt el, hogy ilyen részletekbe merőn tanulmányozod a tábori módszertani kézikönyvet, mert így nagyon felkészült leszel a táborra. (Kitartó munkádért cserébe a táboroztató, előkészületi találkozón szeretnénk egy csokival megajándékozni, amennyiben bemondod a jelszót: „visszajelzést kérek”)
7. Ha egy visszajelzés fogadásakor feszültség vagy akár harag keletkezik benned, akkor vagy nem vetted figyelembe az egyes pontot, vagy a visszajelzést adó személy nem vette figyelembe a többi, ezért ezt jelezd vissza számára.

A felnőttek egymásnak adott visszajelzéseikre dedikált idő, ami kifejezetten ezért jött létre, az az esti megbeszélések, a belső zárás és a szupervízió a tábor végén, de természetesen erre folyamatosan lehetőség van.

Technikai információk

Kulcsok

Az alsó házát folyamatosan zárjuk, a felső házban pedig mindig tartózkodik valaki. Amennyiben a tábor mégis teljesen kiürülne, akkor a táborvezető tudja a felső házát nyitni, zárni.

Az alsó házban található egy kulcsos szekrény, amiből minden táboroztató talál magának egy kulcsosomót a 0. napon, és ezt adminisztrálja a szekrény melletti papíron. A tábor végén ugyanezzel kell visszatenni a kulcsosomókat, és ha ez megtörténik, azt is jelezzük a papíron.

A kulcsos szekrényben található:

- 6 db táboroztatói kulcscsomó, amin van egy mesterkulcs, ami minden szobát nyit, valamint a babzsákos fenti oldalsó ajtajához és az alsó házhoz egy-egy kulcs
- egy málna szobás kulcscsomó
- egy egyéni figyelem szakemberi kulcscsomó, mely tartalmazza a baj van láda kulcsát is
- egy táborvezetői kulcscsomó
- 3 db nevelői kulcs (1-1 mesterkulcs)

A fentiekén kívül a táborban lévő összes kulcsot össze kell szedni, kulccsal kizárólag a táboroztatók és a nevelők rendelkezhetnek.

Labdák

Amikor sok labda elérhető a tábor folyamán, akkor nagy mennyiségben is tűnnek el, ezért a Fabrikában található nagy ládában minden fajta labdából 1-1 darab legyen csak kitéve. A nap végi szabadfoglalkozás után a gyerekekkel gyűjtsétek be a labdákat. Ha valami a keresés után is hiányzik, kilyukadt stb., akkor azt az alsó ház raktárából tudjátok pótolni. Ehhez csak a táboroztató csapat fér hozzá.

Programokhoz szükséges eszközök, alapanyagok

A lenti raktárban találhatóak a technikai eszközök (JBL, fényképezőgép, projektor, laminológép stb.). Valamint minden tábornak van egy doboza, amiben az előzetesen beszerzett eszközök vannak bekészítve. A Fabrika szertárban pedig rengeteg általános kézműves alapanyag, eszköz található, a workshopvezetők ott is nézzenek körül és szedjék össze azokat a dolgokat, amikre a workshopokon szükségük lesz. Először mindig a már régebbi, bontott eszközöket használjátok, és csak utána bontsátok ki az újat, ha szükséges. Ha valami kifogy vagy úgy látjátok, hogy már nem használható (filc, festék stb), dobjátok ki. A tábor végén pedig, ha megmarad valamilyen eszközötök, azt tegyétek be a Fabrika szertárba a megfelelő helyre, a következő táborban még hasznát vehetik. A tábor végén minden kerüljön oda vissza, ahol volt, és ha úgy látjátok, hogy valamiből hiány van, vagy elfogyott, akkor azt jelezzétek az operatív munkatársnak. A 0. napon a táborvezető válasszon ki egy Fabrika-felelőst, ő lesz a fentiekért a felelős.

Nyomtatók

Két nyomtató van az alsó házban: egy irodai színes és egy fotónyomtató. A fotónyomtató csak a tábori csoportfotók nyomtatásához használható, amennyiben nagyobb mennyiségű fotó kinyomtatására van szükség (pl. egy fotó kiállításához), azt Balatonfüreden tudja intézni a táboroztató csapat.

Hell büfé kuponok

A strandbüfében beváltható kuponok a nyomtató alatti szekrényben vannak egy kék dobozban. Ezek felelős beosztása és kiosztása a gyerekek között a táborvezető felelőssége (delegálható feladat).

Strand belépők

A táborvezetők Edittől tudják átvenni. A megmaradt jegyeket pedig a tábor végén szintén Editnek adjátok vissza.

A gyerekek utazása

A gyerekek utazást nem mi szervezzük, az érkezésükről az operatív munkatárs előzetesen tájékoztatja a táborvezetőt. A Világszép mappában a gyerekek dokumentumai mellett, a kísérők elérhetőségei is szerepelnek, őket lehet hívni az érkezéssel kapcsolatban.

Amennyiben vonattal érkeznek, a táboroztató csapat az állomáson várja a gyerekeket, ahonnan közösen sétálnak majd fel (Edittel lehet egyeztetni, hogy a tízórai levihető-e az állomásra), valamint hazafelé is lekísérjük őket a vonathoz. Amennyiben van rá lehetőség, akkor egy kocsi menjen le a gyerekek táskáiért.

Gyermekevédelmi útmutató

A [Világszép Alapítvány gyermekevédelmi útmutatóját](#) a tábor előtt, alatt és után is mindig szem előtt kell tartani, minden önkéntes és szakember felelőssége, hogy az abban foglaltak teljes mértékben megvalósuljanak. Amennyiben ezzel kapcsolatban bármilyen kérdés felmerül, a táborok szakmai vezetőjéhez lehet fordulni.

„BajVan láda”

A „BajVan Ládát” az Alapítvány minden, általa szervezett tevékenység esetében - így a táborok folyamán is – biztosít. A „BajVan Ládába” bármikor bedobható jelzést tartalmazó levél. Annak elérhetőségéről és működési módjáról a résztvevő gyerekeket és fiatal felnőtteket a táborvezető tájékoztatja. Elmondja, hogy ide bármilyen esetben írhatnak üzenetet – névvel és név nélkül is. Amennyiben névvel teszik, akkor kaphat egyénileg segítséget a helyzet megoldásában, amennyiben név nélkül, akkor szükség esetén csoportosan foglalkozik a csapat az adott témával. A ládába bekerült üzenetek kezeléséért a Világszép Alapítvány szakmai csapat tagjai a felelősek, kizárólag ők nézik minden nap a láda tartalmát, és csak abban az esetben osztják meg bárki mással is az üzenetek tartalmát, amennyiben az szakmailag indokolt.

Táborhelyszínek használata

A tábor helyszínek használatáról a házirend ad iránymutatást.

Alacsony és magas kötélelemek építése

A Meseközpontban, illetve a környező területeken magas kötélelemek építése szigorúan tilos! Kivéve, ha azt a megfelelő engedélyekkel rendelkező szakemberek építik meg, akiket az alapítvány jóváhagy vagy megbíz ezen feladatok ellátásával. Alacsony kötélelemek a táborokért felelős szakmai vezetővel egyeztetve az arra kiképzett személy által építhetők.

Táboron kívüli helyszínek használata

Külső helyszínre történő eljutás gyalogosan vagy tömegközlekedés igénybevételével történhet, az autók bevonása kizárólag vészhelyzet esetén lehetséges.

A táborozás során lehetőség van – és javasolt is – kihasználni a csopaki strand közelségét. A strand gyalog körülbelül 15-25 percre van a Meseközponttól.

Strandoláskor és az oda-vissza vezető úton a táboroztatóknak – főleg a fiatalabb korosztályok táboroztatásakor - meg kell egyezniük arról, melyik táborozóért ki a felelős. Fontos, hogy mind a gyerekek mind a felnőttek inntól kezdve tudniuk és kommunikálniuk kell egymás hollétéről. Ebbe az elosztásba érdemes felelősként a nevelőket is bevonni, így nagyobb létszámú táborokban sem jut

egy főre több mint két gyermek felügyelete, ezáltal is biztosítva a biztonságos strandolást, valamint az oda- és visszajutást.

Nagyon figyelni kell a gyerekekre, hogy mind a vízben és mind a parton jelentkező tömegben ne tudjanak elveszni, mindig szem előtt legyenek. Fontos egy biztonsági bázis kijelölése, erről a táborvezető tájékoztatja a gyerekeket, amikor megérkeznek a helyszínre.

A szakmai program összeállításakor fontos figyelembe venni, hogy a tábori költségvetésbe egy 6 napos tábor folyamán maximum 3 alkalommal van lehetőség strandbelépő vásárlására. A jegyek vásárlása a helyszíni koordinátor feladatkörébe tartozik. Hasznos tipp: este 18 óra után a strand általában ingyenesen látogatható.

Erdőhasználat

A természetben vendégek vagyunk, fontos, hogy vigyázzunk a természeti értékekre és az állatok biztonságára. Mindig figyeljünk oda, hogy ne hagyjunk magunk után maradandó nyomot, és ne szemeteljünk.

Amennyiben az erdőben alvásra kerül sor a tábor folyamán, az a Királykút nevű magánerdő területén lehetséges, amely engedélyköteles, ezért a táborokért felelős szakmai vezetővel kell felvenni a kapcsolatot ez ügyben. Fontos, hogy a táborhelyet legalább olyan tisztasági állapotban kell elhagyni, mint amilyenben az a táborozás megkezdésekor volt.

Erdőben történő rövid kirándulás, amennyiben a lakott település könnyen elérhető távolságra marad, bárki által szervezhető, nagyobb kirándulás, expedíció, erdőben történő kint alvás kizárólag az arra jogosult és a megfelelő végzettséggel és engedélyekkel rendelkező szakember jelenlétében valósulhat meg.

Vészhelyzeti protokoll

Gyülekező vészhelyzet esetén

A gyülekezőt vészhelyzet esetén akkor kezdeményezzük, amikor szükséges, hogy a tábor lakóit egy helyre tereljük. A táborvezető ilyenkor a következő lépéseket kezdeményezi:

- A táborvezető leosztja a táboroztatók között, hogy ki mely terület kiürítéséért felel.
- A táborvezető a gyülekezőhely előtt várja a táborozókat. Gyülekezőhely a focipálya, amennyiben ez a terület veszélyeztetett, akkor a Tündérkert bejáratához közel eső zöld terület.
- Fontos, hogy minden területet (Óperenciást, Tündérkertet és Babzsákost is) ellenőrizni kell, mindenhol össze kell gyűjteni a gyerekeket.
- A táborvezető megszámolja a résztvevőket.
- A továbbiakról a táborvezető intézkedik. (Ha a létszámmellenőrzésnél kiderül, hogy valaki hiányzik, akkor a további teendők az *Eltűnt gyerek keresése* fejezetben olvasható.)

Víz, gáz, villany elzárása

Vészhelyzet esetén a felső épület áramtalanítását a fő bejáratú ajtó mellett jobbra (a harangnál) az elektromos szekrényben végezhetjük el, a lenti háznál pedig a rózsalugasnál lévő elektromos szekrényben.

A gáz elzárása a tolókapu és a Fabrika közötti sárga színű gáz főelzáróval lehetséges.

A felső ház vízelzárása pedig a kukák előtti fémfedéllel zárt aknában, a házba bevezető fő vízvezeték elzárásával lehetséges. Amennyiben segítségre van szükség, Edithez és Bandihoz, illetve a táborvezetőhöz lehet fordulni.

Baleset a táborban

Minden táborban kötelező kijelölni a megfelelő vizsgálával rendelkező elsősegélyt nyújtó személyt, akinek a nevét és elérhetőségét mindenki számára jól látható helyre ki kell függeszteni.

Teendők baleset esetén

1. A helyszín felmérése, azonnali veszély felmérése a mentést végzőkre, a jelenlévőkre és a sérültekre
2. Ennek függvényében saját magam és a többi táborozó biztonságáról való gondoskodás
3. A helyszínen lévő elsősegélynyújtásra legalkalmasabb személy megtalálása
4. Aki az elsősegélynyújtási protokollok figyelembevételével megteszi a beteg vizsgálatát
5. Amennyiben szükséges, további szakemberek vagy szolgálatok bevonását kezdeményezi, amennyiben nem, ellátja a sérültet
6. A táborvezető értesítése a kialakult helyzetről.
7. A táborvezető felelőssége, hogy az eseményről baleseti jegyzőkönyv készüljön.

Elsősegély dobozok, gyógyszerek

A táborvezető vagy az elsősegélynyújtó személy egy hordozható elsősegély táskát talál az alsó házban. Ez minden kültéri programnál legyen nála.

Ezen felül 4 helyszínen található még elsősegély doboz:

- Óperenciásban, a bárban
- Fabrikában, a polcok tetején
- Kültéri műhelyben, a polcon
- Babzsákos melletti kis konyhában

A helyszínhez kötött elsősegély ládák fertőtlenítő szert, sebtapaszt és sebellátáshoz szükséges eszközöket tartalmaznak, gyógyszerek kizárólag a táborvezetői EÜ csomagban vannak. További gyógyszereket és az EÜ ládák újra töltéséhez szükséges eszközök az orvosi szoba mosdó alatti szekrényében találhatóak.

Strandra vonulás esetén a táborvezető felelőssége, hogy egy elsősegélykészletet magával vigyen a csoport.

Fontos: Gyógyszert kizárólag a táborvezető (elsősegélynyújtó) engedélyével lehet a gyerekeknek adni.

A tábor végén a pakolás során a táboroztató csapat feladata, hogy leellenőrizze, hogy minden szükséges eszköz megtalálható-e az EÜ ládáiban. Ha nem, akkor az orvosi szobában lévő EÜ ládából fel kell tölteni, ha pedig valami onnan is hiányzik/elfogyott, akkor azt jelezni kell az operatív munkatársnak.

Kommunikáció vészhelyzet esetén

Belső kommunikáció

A tábor teljes ideje alatt a felnőtt stábnál mobiltelefonok vannak, hogy a program alatt és vészhelyzet esetén tudjanak kommunikálni egymással. A turnus elején mindenki kap egy listát az adott turnus telefonszámaival. Ezeket el kell menteni a telefonba vagy a listát mindenkinek tartsa magával.

Egészségügyi vészhelyzet

Ide tartozik

1. a járvány
2. a súlyos baleset
3. életveszélyes állapot

Ezekről az eseményekről kötelező a jegyzőkönyvek kitöltése (lsd. 7. sz. melléklet). Amennyiben kórházba kell szállítani a táborból bárkit vagy járványügyi vészhelyzet van, akkor a táborvezető értesíti a táborok szakmai vezetőjét.

További teendők

A stáb egy tagjának el kell kísérni a gyereket. Sürgős mentőszállítás esetén ezt a mentőszolgálattal egyeztetni kell. A táborvezető feladata, hogy a kísérelővel tartsa a kapcsolatot és a szükséges lépéseket megtegye.

Fertőzést megelőző /kontrolláló terv

Ennek a tervnek az a célja, hogy biztonságos munkakörnyezetet biztosítson a Meseközpont alkalmazottainak és önkénteseinek. A terv a potenciálisan fertőzést okozó helyzetekről szól, és a személyzet oktatásáról a biztonságos munkavégzéshez. A tervet évente aktualizálni kell. Gondoskodni kell a személyzet képzéséről.

Általános óvintézkedések:

1. A személyzet minden tagjától elvárjuk az alapos és rendszeres kézmosást. A gyerekek által használt mosdókban mindenhol fertőtlenítő kézmosószert biztosítunk. Ennek meglétéről a turnusok elején meg kell győződni, fogyásuk esetén a pótlást a Meseközpontban dolgozó munkatárstól kell kérni.
2. Minden gyerekek által használt szobában és a programhelyeken az elsősegély doboz mellett található gumikesztyű és fertőtlenítő oldat. Amikor testnedvvel történő szennyeződést akarunk eltávolítani, húzzunk gumikesztyűt, és fertőtlenítő oldattal átitatott papírtörülőt használjunk.
3. A bőrre került testváladékot azonnal folyó vízben, fertőtlenítő szappannal kell lemosni, alaposan, legalább 30 mp-ig, különös tekintettel az ujjközökre és a körömre.
4. Testváladékkal szennyezett textíliák (pl. ágynemű) esetén a cserét gumikesztyűben kell végezni, utána alaposan kezet mosni fertőtlenítő szappannal.
5. A fertőzés forrását vagy a fertőzött személyeket el kell különíteni és orvosi maszkot adni rá, ez a helyzettől függően történhet az orvosi szobában, illetve kórházban vagy haza szállítással. A Meseközpont orvosi szobájában a beteg csak abban az esetben különíthető el, ha a többi

táborozó és a táboroztatók számára ez kockázatot nem jelent, illetve a a betegség várhatóan rövid időn belül lezajlik, és a táborozó visszatérhet a többiek közé. Ellenkező esetben gondoskodni kell az elszállításáról egészségügyi intézménybe vagy az otthonába. Az elkülönítő helyiségben ez után fertőtlenítő takarítást kell végezni.

Képzési program

A táborvezető megfelelő képzést és tájékoztatást tart a táboroztató csapatnak a vészhelyzeti protokollokról.

COVID-19 irányelvek

Ahhoz, hogy a gyerekek betartsák az előírásokat, nagyon fontos, hogy a táboroztatók példát mutassanak nekik, valamint hogy folyamatosan emlékeztessék őket rá. A táborvezetők felelőssége, hogy az itt felsoroltak a lehető legnagyobb mértékben megvalósuljanak.

- Csak egészséges gyerek és felnőtt vehet részt a táborban.
 - Amennyiben egy gyermeknél, vagy szervezőnél, segítőnél fertőzés tünetei észlelhetők, haladéktalanul el kell őt különíteni, egyúttal értesíteni kell a szervezők által előzetesen felkért, megbízott orvost, aki az érvényes eljárásrend szerint dönt a további teendőkről.
 - A beteg gyermek felügyeletét ellátó személynek kesztyű és orvosi maszk használata kötelező.
 - Elsősegélynyújtás során is kötelező a kesztyű és a maszk használata.
- Törekedni kell a 1,5 méteres védőtávolságra.

Tudjuk, hogy ez elég nehéz, de alapvetően egy kis odafigyeléssel sok mindent tehetek ennek betartása érdekében. A programok tervezésénél ez legyen szempont, próbáljátok meg minimalizálni a testkontaktust a játékok során! (Pl. egy jégtörőnél ne vírusfogót játszatok, hanem inkább egy puff-os játékot.) Az étkezéseknél és az ágyak elhelyezésénél is törekszünk a megfelelő távolságtartásra.
- Személyi higiéné betartása és higiénias oktatás
 - Gyakori, alapos szappanos kézmosás, kézfertőtlenítés, az arc érintésének elkerülése, valamint a köhögési etikett betartása.
 - A szociális helyiségekben biztosítani kell a szappanos kézmosási lehetőséget, melyet lehetőség szerint vírusölő hatású kézfertőtlenítési lehetőséggel kell kiegészíteni. Kéztörlésre papírtörlők használata javasolt.
 - Kézfertőtlenítő a bejáratoknál: Alapvetően a főbejáratok lesznek nyitva, ezt használjuk a közlekedésre. Mindegyiknél helyezünk ki kézfertőtlenítőt, amit minden alkalommal használni kell, amikor beléptek az épületbe. A ki- és bejárást próbáljátok meg minimalizálni, a csoportok közlekedjenek együtt (együtt kivonultok a programokra, amikor annak vége, akkor együtt vissza)
 - Erről minden táborozónak (a korosztálynak megfelelően) tájékoztatást kell nyújtani a tábor elején. Mikor a gyerekek megérkeznek, mielőtt bemennek a házba, a Fabrika előtti részen gyűljetek össze, és az alábbi témákról mindenképp beszéljete velük:
 - kézmosás gyakorisága és módja
 - tüsszentési, köhögési etikett
 - szem, száj, nyálkahártya védelme, arc érintésének elkerülése

- ki- és bejáráskálás minimalizálása: a házat úgy képzeljük el, mint egy vírusmentes övezet, amit kizárólag úgy tudunk fenntartani, ha belépés előtt mindenki fertőtleníti a kezét
- Fokozott fertőtlenítés
 - A fertőtlenítő takarítás során kiemelt figyelmet kell fordítani a kézzel gyakran érintett felületekre (ilyenek pl. az ajtókilincsek, korlátok, villanykapcsolók, mosdók csaptelepei stb.).
 - Napi háromszori fertőtlenítés:
 - reggel – ezt Edit (Meseközpont házigazda) végzi
 - napközben a csendes pihenő alatt – ezt Edit és a táboroztató csapat végzi
 - este fürdés után – ez a táborozó csapat feladata. Természetesen nem kell mindenkinek egyszerre fertőtleníteni, a táborvezető feladata, hogy meglegyen a beosztás, és mindenki tudjon róla, hogy ki, mikor és hol fertőtleníti. A folyamatot dokumentálni is kell, ebben Edit lesz a segítségére.
 - A táborozók által használt játékokat, sporteszközöket, játszótéri eszközöket szintén javasolt rendszeresen vírusölő hatású szerrel fertőtleníteni. Különös tekintettel erre a Fabrikában, a programot tartók felelőssége, hogy a program végén minden használt eszköz fertőtleníttve kerüljön vissza a helyére. Forgószínpados tábor tematika esetén, minden csoport után le kell fertőtleníteni az eszközöket.
- Törekedni kell a szabadtéri programokra, zárt térben pedig figyelni a folyamatos szellőztetésre.
- Orvosi szoba maradjon szabad, oda senki ne költözzön be!

Teendők tűz esetén

A Meseközpontban minden épületben porral oltó készülékek vannak elhelyezve, amelyek segítik a tűzoltást. A Világszép Alapítvány minden évben egyszer tűz-és balesetvédelmi oktatást szervez a Meseközpont dolgozóinak, valamint minden évben egyszer ellenőriztetni a porral oltó készülékeket. Ezen kívül a nádtetők 2-3 évente lángmentesítő kezeléssel esnek át.

A porral oltó készülékek helyét mindenhol egy tábla jelzi, de alapvetően az alábbi helyeken vannak:

- Óperenciás előtér
- Óperenciás emelet
- Tündérkert előtér
- Tündérkert emelet
- Konyha

A táboroztató csapat felelőssége, hogy a vészkijáratok előtt ne legyen akadály, a paloznaki személyzeté pedig az, hogy épek legyenek.

Minden gyermekszálláson és minden más épületben van kiürítési terv tűz esetére.

1. Azonnal ki kell üríteni a területet, hogy senki se legyen veszélyben! A gyerekekkel lévő felnőttek közül egy elkíséri a gyerekeket az foci pályára (ennek veszélyeztetettsége esetén a Tündérkert bejáratához közel eső zöld területre) és megszámolja őket. Senki ne álljon meg, hogy személyes tárgyat vigyen magával. Közben értesíti a táborvezetőt.
2. A másik felnőtt megpróbálja eloltani a tüzet, ha ezzel nem sodorja veszélybe a saját életét.
3. A gyerekek és a személyzet az elsődleges, nem az épületek!
4. A táborvezető feladatai:

- Értesíti a tűzoltóságot és a paloznaki személyzetet
 - Gyülekezőt rendel el (Isd. Gyülekező vészhelyzet esetén)
 - Egy másik személyt arra jelöl ki, hogy találkozzon a tűzoltó csapattal és a helyszínrre vezesse őket.
 - Amennyiben szükséges (pl. ki kell hívni a Tűzoltóságot), kapcsolatba lép az a táborokért felelős szakmai vezetővel, ő egyeztet az alapítvány vezetőjével, aki szükség esetén összehívja a válságstábot.
5. A táborozókat a foci pályára (ha veszélyes, a Tündérkert bejáratához közel eső zöld területre) kísérik az önkéntesek, ahol gondoskodnak a nyugalomról, amíg biztonságossá nem válik a helyszín, és visszatérhetnek a foglalkozásokra.
 6. A tábori vezetőség összeül, hogy meghatározza a következő lépéseket.
 7. A tűzeset kezelésében érintett legmagasabb beosztású munkatársnak még a tűzeset napján ki kell tölteni a Vészhelyzeti jegyzőkönyvet. A kitöltéskor figyelembe kell vennie a többi érintett véleményét. Amennyiben személyi sérülés történt, baleseti jegyzőkönyvet kell kitölteni az ellátó orvosnak minden sérültről külön-külön.

Tűz megelőzés

A házigazdák felelőssége, hogy gondoskodjanak az épületek körül felhalmozódó éghető anyagok összegyűjtéséről és biztonságos tárolásáról.

A Meseközpontban tüzet gyújtani csak a tábortűz számára kijelölt tűzrakó helyen szabad.

A tábortűzért felelős táboroztatók felelősek azért, hogy a területen ne legyen éghető anyag, és hogy a táborozók megértsék a tábortűz biztonsági előírásait. Az ő feladatuk az is, hogy legyen elegendő víz a tűz mellett, és hogy a tüzet megfelelően eloltsák, mielőtt elhagyják a területet.

A Világszép Alapítvány paloznaki munkatársai felelősek a felsővezetékek és telefonvonalak ellenőrzéséért, magasságukért és állapotukért azon a helyen, ahol belépnek az épületekbe, valamint a kapcsolótáblák karbantartásáért. Ezen kívül a következőket is ellenőrzik rutinszerűen: Az elektromos dobozok fedettek legyenek, az elektromos lámpákat megfelelően kell szerelni az alapfeszültségű áramkör-megszakítókat tesztelni kell, és a bővítő vezetékeket nem szabad használni.

Eltűnt táborozó keresése

A táboroztatóknak mindig minden rájuk bízott gyermekről tudniuk kell, hogy hol van éppen!

Eltűnt táborozó

Eltűnésnek számít, ha a táborozó tartózkodási helyéről a táboroztató csapatnak nincs információja. Ekkor a táborvezető irányításával életbe lép a keresési protokoll.

Keresési protokoll

1. Mobilkommunikációs eszközön megpróbáljuk az eltűnt személlyel felvenni a kapcsolatot.
2. A jelenlévő összes személytől (beleértve a gyerekeket is) megpróbálunk minden információt összegyűjteni, ami segít meghatározni az eltűnt személy tartózkodási helyét, a keresés lehetséges irányait.

3. A szükséges létszámú kereső csapat kialakításával megindul a struktúrált keresés. A kereső csapat a táboroztató csapat egy részéből a táborozók bevonásával együtt is történhet, viszont táborozót kizárólag táboroztató felügyeletével lehet bevonni a keresésbe. Fontos, hogy a keresésbe nem bevont táborozók felügyelete mindig biztosítva legyen.
4. A táborvezető felelőssége, hogy a keresés ideje alatt a bevont személyek közötti kommunikáció folyamatos legyen.

Otthonok, gyámok bevonása, értesítése:

Amennyiben még azt próbáljuk kideríteni, hogy a gyerek megvan-e, akkor még nem kell az otthont értesíteni, meg kell bizonyosodni, hogy valóban eltűnt. Amennyiben megbizonyosodtunk az eltűnésről és a keresés sikertelen, a táborvezető értesíti a tábor szakmai vezetőjét, aki felveszi a kapcsolatot a gyermekotthon szakmai vezetőjével, aki felveszi a kapcsolatot a gyámmal, aki értesíti a megfelelő hatóságokat.

Hatóságok bevonása

Amennyiben a táborvezető úgy ítéli meg, hogy szükséges a hatóságok bevonása a kereséshez (vízimentők, erdészet, rendőrség, stb.), akkor azonnal értesítsük őket.

A keresés végeztével a vészhelyzeti jegyzőkönyv azonnali kitöltése a táborvezető felelőssége.

Vihar

1. Előkészületek a turnus elején
 - A táborvezető felelőssége, hogy az előrejelzést figyelve a különleges időjárási helyzetre felkészüljön, ennek megfelelően a programot, a helyszíneket és az ehhez szükséges felszereléseket biztosítja.
2. Amikor készülődik a vihar vagy a vihar alatt:
 - Viharban nappal is és este is zárt helyen folynak a programok.

Kiürítési terv

Ha a táborhely valamilyen okból (pl. nagy tűz) nem biztonságosabbé, a következő kiürítési tervet kell követni.

Ideiglenes kiürítés

A táborvezető értesíti a táborokért felelős szakmai vezetőt, aki összehív egy válságstábot, hogy meghatározza a további feladatokat (a kiürítés menetét, idejét, a további teendőket).

Amennyiben bármilyen vészhelyzet következtében a tábor területét el kell hagyni, a táborvezető felelőssége, hogy egy vészhelyzeti gyülekező után tájékoztassa a táborozókat a kialakult helyzetről, és erre a rövid időre egy szervezett, kültéri (paloznaki Meseközponton kívüli) programot szervezzen a gyerekek számára.

Ideiglenes elhagyásnak minősül az, amennyiben tábori éjszakát nem érint a vészhelyzet. Amennyiben olyan vészhelyzet áll fönt, mely tábori éjszakát is érint, életbe lép a végleges kiürítés.

Végleges kiürítés

Amennyiben bármilyen vészhelyzet következtében a tábor folytatása nem megvalósítható, a táborvezető felelőssége, hogy felvegye a kapcsolatot a táborokért felelős szakmai vezetővel, aki értesíti az otthonokat, és közösen megszervezik a táborozók biztonságos hazajutását.

Kockázati vezetés teendői

Krízisvezetés

Általános irányelvek

Minden olyan krízishelyzet esetében, amikor valamiféle külső hatóságot kell bevonni a válsághelyzet rendezése érdekében, a táborvezető köteles a lehető legrövidebb időn belül értesíteni a történetekről a táborokért felelős szakmai vezetőt.

Ha egyéb krízishelyzet történt, melynek megoldásához nem volt szükség külső hatóság bevonására, a táborvezető a körülmények, lehetséges következmények körütekintő figyelembevételével, saját hatáskörében mérlegelheti, hogy szükséges-e a történetekről a táborokért felelős szakmai vezetőt értesítenie. Utólag viszont minden esetben tájékoztatni kel.

Teendők a médiával, nyilvánossággal kapcsolatban

1. A médiával kapcsolatos teendőket a táborok szakmai vezetője az alapítvány kommunikációjáért felelős munkatársával egyeztetve irányítja.
2. Nyilatkozatot a táborokkal kapcsolatban a táborok szakmai vezetője, illetve az általa meghatalmazott személyek tehetnek.
3. Amennyiben a média bejelentés nélkül érkezik a táborba, az első személy, aki találkozik velük, értesíti a táborvezetőt és tájékoztatja a sajtó munkatársait, hogy a megfelelő szakember fog nyilatkozni számukra. A táborvezető értesíti a táborok szakmai vezetőjét, aki kijelöli a nyilatkozó személyt.

A Világszép Alapítvány minden munkatársával és önkéntesével kötött szerződése tartalmazza, hogy a média felé semmilyen módon nem nyilatkozhatnak a Világszép Alapítvány tevékenységi körével kapcsolatban, amennyiben erre külön engedélyt nem kapnak.

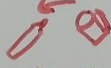
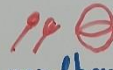
Mellékletek

1. sz. melléklet - Programtábla

Idő	Tevékenység neve	Tevékenység rövid leírása	Cél	Helyszín	Esőterv	Vezető	Eszközök, módszerek	Megjegyzés
0. Nap - táboroztató csapat érkezése								
9:30-10:00	Megérkezés, szobák elfoglalása							
	Titkos út							
	Csapatépítő játékok							
	Reflexió							
13:00-13:30	Ebéd			Étkező				
	Érkező gyerekekről szóló információk átnézése							
	tábori szabályok, keretek, vészhelyzeti protokollok ismertetése							
	Program tisztázása							
	Program előkészítése							
19:00-20:00	Vacsora			Étkező				
	Program előkészítésének folytatása							
1. Nap - Gyerekek érkezése								
	Felkészülés a gyerekek érkezésére							
10:00-12:00	Táborozók érkezése							
	Megérkezés							
	Szobák elfoglalása							
13:00-13:30	Ebéd			Étkező				
	Pihenő							
	Titkos út							
	Megállapodás az alapszabályokról					mindenki		
19:00-19:30	Vacsora			Étkező				
	Zárókör					mindenki		
	Esti mese							
22:00	Altató dal, lefekvés					mindenki		
Tábori napok								
8:00	Reggeli			Étkező				
10:30-11:00	Tízórai			Étkező				
13:00-13:30	Ebéd			Étkező				
19:00-19:30	Vacsora			Étkező				
	Zárókör					mindenki		
	Esti mese							
22:00	Altató dal, lefekvés					mindenki		
Záró nap								
8:00	Reggeli			Étkező				
	Kapus záró rituálé							
10:30-11:00	Tízórai			Étkező				
	Dal éneklés					mindenki		
	Fotó bemutatás					VSZ munkatárs		
	Fénykép osztás							
	Útravaló mese							
13:00-13:30	Ebéd			Étkező				
14:00	Táborozók haza indulnak	búcsúzás						

MEGÁLLAPODÁS

Házszabályok

- Meseközpont területén belül maradunk
- Fabrika szabályok
- Ebédlőben eszünk
- Konyhában csak Edit és Bendi
- Szobát, fürdőt WC-t magunk után rendben tartjuk
- Hesenappali lépcsőjére nem megyünk
- Focipályán túl csak felültre tartózkodunk
- Babzsákosba Zoknival
- Külső műhelybe csak felültre
- Hiátában max 2 fő
- Állatok etetése + velük játék csak Bendiával
- A tűz nem játék
- Szép zene

Együttélés

Vigyázok $\begin{cases} \text{Magamra} \\ \text{Társaimra} \\ \text{Meseközpontra} \end{cases}$

Programon részt veszek

NO $\begin{cases} \text{szex} \\ \text{drog} \\ \text{alkohol} \\ \text{cigi} \end{cases}$

- Nem bírtjuk egymást
- Nem csúfolódunk
- Szóbeli bírtás ugyanolyan rossz
- Meghallgatjuk egymást

...

3.sz. melléklet - A Meseközpont házirendje

A Meseközpont célja, hogy mindenki jól érezze magát, amihez elengedhetetlen a biztonság: nemcsak a testi épségünk, egészségünk, környezetünk megőrzése, de bizonyos társas normák betartása is.

A házirend betartás és betartatása minden Meseközpontban tartózkodó személy részére kötelező érvényű.

Ha bármi kérdésed van az alábbiakkal kapcsolatban, bátran fordulj a Meseközpont munkatársaihoz!

1. Mindenki értékes!

Vigyázz a többiekre (gyerekek, felnőttek, állatok, növények, minden élőlény)! A fizikai és verbális agresszió nem megengedett. Ne verekedj, másokkal ne beszélj tiszteletlenül – ne piszkálódj, inkább barátkozz!

2. Rend a lelke mindennek!

A Meseközpont területét, szobáit, közösségi tereit hagyd olyan (vagy jobb) állapotban, amilyenben talátlad! Fontos, hogy közösen vigyázzunk a kertre, a berendezésekre, az épületekre, a bútorokra.

3. Érezd jól magad!

A szabályok betartása elősegíti, hogy mindenki biztonságban érezze magát a Meseközpontban, és megvalósuljon a legfőbb cél: hogy mindenki jól érezze magát az itt töltött idő alatt!

Meseközpont területe

A Meseközpont területét 18 éven aluliak kizárólag a Meseközpont munkatársai/az arra jogosult személy engedélyével hagyhatják el.

Fabrika

Kérjük, hogy a raktár legyen zárva. A tábori Fabrika-felelős vagy a Meseközpont munkatársa adhat csak ki bármit onnan.

Hinta

A hinta terhelhetősége 150 kg. Egyszerre legfeljebb 2 személy tartózkodhat rajta.

Tündérkert

A Tündérkertben 18 éven aluliak kizárólag felnőtt felügyeletével tartózkodhatnak.

Kecskék és a madárház

A kecskékhöz és a madárházba bemenni kizárólag Bandi felügyeletével lehet. Az állatok etetése, megfogása szintén csak Bandi jelenlétében, az ő engedélyével lehetséges. A kecskéket nem szabad a karámon kívülről sem etetni!

Galéria

A mesenappali felett lévő galériára kizárólag a Meseközpont munkatársai engedélyével lehet felmenni és ott tartózkodni.

Konyha

Fontos, hogy a Meseközpont munkatársaival egyeztetett étkezési rendet betartsuk. Fontos, hogy az Népegészségügyi Hivatal előírásainak megfelelően, a konyhában és az étkezőben mindig rend és tisztaság legyen. Az előírás szerint a konyhába csak megfelelő orvosi igazolással rendelkező személy léphet.

Étkező

Az étkezés az étkezési rendnek megfelelően vagy az étkezőben vagy az Óperenciás előtti padsoron, vagy a pagodában történik. A szobákban és egyéb közösségi terekben történő étel- és italfogyasztás nem megengedett.

Babzsákos

A Babzsákosban 18 éven aluli személy csak felnőtt jelenlétében tartózkodhat.

Szobák

A szobák rendben és tisztán tartásáért ott tartózkodásuk ideje alatt a szobák lakói a felelősek. A szobákba étel, ital és dohánytermék bevitele és ott történő fogyasztása nem megengedett.

Külső műhely

A külső műhelybe belépni, az ott lévő eszközöket használni kizárólag a Meseközpont munkatársának engedélyével lehetséges.

Balaton

A balatoni fürdést mindenki saját felelősségre teszi, a táborainkban résztvevők pedig a táborvezető által ismertetett fürdési rendnek megfelelően használhatják a Balatont, kizárólag felnőtt felügyeletével.

Dohányzás

18 év alatt dohányozni tilos. 18 év felett az arra kijelölt dohányzóhelyen lehet.

Tudatmódosító szerek

Bármilyen tudatmódosító szer (alkohol, drog) fogyasztása tilos a táborokban.

Hangoskodás

Kültéren hangos csoportos tevékenységet vagy zenehallgatást a szomszédokra való tekintettel lehet csak végezni, viszont az este 22:00 és reggel 8:00 óra közötti időszakban kültéren semmilyen hangoskodás és másokat zavaró tevékenység nem megengedett. Valamint a paloznaki önkormányzat csendrendeletét kérjük tiszteletben tartani, mely szerint a feniteken túl szombaton, vasárnap és ünnepnapokon 13:00 órától 15:00 óráig tartó pihenő időben tilos mindennemű zavaró zajt okozni.

Tűzgyújtás

A Meseközpont területén bármilyen tűz gyújtása nem megengedett. Fontos a tűzvédelmi előírások betartása, tehát a forró tárgyak közeléből az éghető anyagokat el kell távolítani (pl, radiátorok, lámpaégők közelébe éghető anyag nem kerülhet).

Kivételt képez ez alól a tábortűz, amelyet gyújtani a nádtető tűzvédelme érdekében kizárólag tiszta időben és enyhe szélben megengedett, ellenkező esetben nincsen rá lehetőség. Minden esetben egyeztetni szükséges a Meseközpont munkatársaival.

Internet használat

A Babzsákos wifi jelszavát 12 éves kor alatt nem szoktuk kiadni, felette pedig táborvezető engedélyéhez kötött. A felső ház wifije kizárólag a biztonsági rendszer és munkavégzés céljára adható ki a felnőtteknek, gyerekeknek nem adható ki. Kiderülése esetén jelszóváltásra van szükség.

4.sz. melléklet - Állatokkal kapcsolatos fontos tudnivalók

A Meseközpont fontos szereplői az állatok, akikkel a program tervezésénél is lehet és ajánlott is számolni, hogy a gyerekeknek is megfelelő időt és teret biztosítsunk ahhoz, hogy kapcsolódjanak hozzájuk.

Fontos, hogy a táboroztató csapat a 0. napon erről egyeztessen Edittel és Bandival, hogy mindenki tisztában legyen azzal, hogy a tábor folyamán mikor és hogyan lehet az állatokkal „találkozni”. Ezt természetesen lehet rugalmasan kezelni (pl. ha az időjárás miatt alakítani kell a programon), de mindig előre egyeztessetek.

Madárház

- Workshop Bandival – általában délelőtti program szokott lenni
- 0. napon egyeztetni kell Bandival a téma és az időintervallum megjelölésével
- min. 30 perc – max. 1 óra egy workshop, az ideális 40-45 perc (de ez korosztály és a kitalált módszer függvénye)
- a madárházban maximum 8 fő tartózkodhat
- 10 éves kor alatt kísértőt kell biztosítani a Bandi mellé, fölötté ez opcionális
- Madárház látogatás helye (ideje) a programban:
 - o a mesetábor korosztályáig bezáródóan a workshopok és az ebéd közötti időszak vált be a legjobban vagy amikor 4. ws elemként volt beépítve, az idősebb korosztálynál pedig az ebéd utáni csendes pihenőben működött jól a madárház látogatás.
Javaslat a 2024-es tapasztalatok alapján: az alkotó projekt részeként a madárházat építsük be a projektbe.
 - o A tapasztalat az, hogy 10-14 éves kor között érdemes ezt fix programként meghirdetni, aminek a kezdetén mindenkinek meg kell jelenni, és amennyiben fél valamelyik gyerek az állatoktól, akkor Bandival tudja megbeszélni, hogy bemegy-e vagy hogyan tud távozni a workshopról, ha nem érezné jól magát. 14 éves kor felett érdemes felmérést végezni, hogy kik szeretnének részt venni a workshopon és számukra időpontot találni a programban. **Mert a tapasztalat az, hogy attól a pillanattól kezdve, hogy opcionális, a gyerekek inkább választják a szünetet, mint az érdeklődési körüknek megfelelő, de további figyelmet és energiát igénylő tevékenységet. És így nagyon sokan hagyják ki úgy ezt a valójában nagyon feltöltő élményt.**

Hapci és Huncut (a kecskék):

- ez délutáni program lehet, opcionális, ezt is előre egyeztessétek Bandival, de érdemes már a tervezés időszaka alatt találni legalább egy olyan alkalmat, amikor a gyerekek bemehetnek a kecskékhöz
- fél – 1 órán keresztül rotációban mehetnek be a gyerekek hozzájuk
- egyszerre 7-8 fő tartózkodhatnak bent
- kötelező kísértőt biztosítani Bandi mellé
- etetni csak ekkor lehet őket, a kerítésen keresztül nem

Cukormókusok:

- 0. napon Edittel kell egyeztetni
- a cukormókusok alapvetően a madárházban vannak, napközben alszanak, ezért velük csak délután lehet tervezni, ilyenkor Edit felhossa őket a Fabrikába, ott lehet „cukormókusozni”, majd ha végeztetek, visszamennék a madárházba
- ilyenkor értelemszerűen a Fabrikában nem lehet más program
- 15 és 19 óra között
- napi 1-1,5 óra
- 8 gyerek, 2 felnőtt maximum
- a gyerekek válthatják közben egymást bent, mehetnek rotációban, de vigyázni kell a ki-be járkálással, az ajtókat mindig csukni kell, mert a mókusok könnyen kiszaladhatnak vagy az ajtó alá szorulhatnak
- a mókusok felmásznak az emberekre, érdemes lehet a gyerekeknek szólni, hogy hosszú ujjú felsőt vegyenek fel, nem karmolnak, de azért érződik a karmuk

5.sz. melléklet – Mondókatár

KEZEK:

*Hüvelykujjam almafa, mutatóujjam megrázta,
középső ujjam felszedte, gyűrűs ujjam
hazavitte, ez a kicsi mind megette, megfájdult
a hasa tőle!* (ujjsimogatás, hascsikizés)

Áspis-kerekes, (karika a tenyérbe)
útifüves-leveles, (négylevelű lóhere a tenyérbe)
bíbola-bíbola, (tenyér simogatás)
pacs-pacs-pacs! (pacsizás)

Kerekecse-gombocska, itt szalad a nyulacska!
 (karika a tenyérben, ujjak felszaladnak a vállig)
Erre megyen, itt megáll, itt egy körutat csinál,
 (ujjak lemennek a másik vállon, kört rajzolnak a könyök
 besejébe)
Ide bújik ide be! (csikizés)

Töröm, töröm a mákot, (Öklünket fentről lefelé
 összeütögetjük)
Sütök neked kalácsot (Öklünket fentről lefelé
 összeütögetjük)
Ica tolla motolla (Simogatjuk a tenyerünket)
Neked adom.....-ka (Nekiadjuk és az ő nevét
 mondjuk)

LÁBAK:

*Megmászta öt hegyet: egy széleset, egy
 magasat, egy hegyeset, egy ékeset, és ezt az
 icike-picikét, és ez nekem pont elég!*
 (lábuji-számolás)

*Egy kismalac piacra megy, egy otthon marad,
 egy kap finom pecsenyét, egy semmit se kap, ez
 a kicsi visít nagyot, úi-úi éhes vagyok!*
 (lábuji-számolás)

*Itt van a patkó... itt vannak a szegecsek...
 kihúzom a szögeket... megreszelem... ráteszem
 az új patkót... beverem a szögeket!*

(felrajzoljuk a patkót, pötyögtetjük, megcsipkedjük,
 simogatjuk, felrajzoljuk megint, pacs-pacs-pacs)

LOVAGOLTATÁS:

*Gyí, paci, paripa,
 nem messze van Kanizsa.*

*Odaérünk délre,
 libapecsenyére.*
 (Többször, egyre gyorsabban)

Így mennek a gyerekek, gyerekek, (lassan)
Így mennek a betyárok, betyárok, (gyorsan)
A huszárok jobbra dőlnek, balra dőlnek (dőlnünk)
Még a lóról is leesnek! („leejtés”)

ÖLBEN ÜLŐS

Hej, Gyula, Gyula, Gyula (a gyermeket fordítsuk
 magunknak háttal, ültessük az ölkünkbe, a két kezünkkel
 ritmusra a combokat paskoljuk)

Szól, a duda, duda, duda (a hasat paskoljuk)

Pest Buda, Buda, Buda (a vállakat érintjük)

Pattogatott kukorica (a gyermek feje búbján a hajába
 beletúrunk)

(A mondóka ritmusát egyre gyorsítjuk, halkán, mélyebb
 hanggal indulunk, és folyamatosan hangosabbak,
 magasabban mondjuk)

*Gyéken, gyákán,
 Jön a Gyuri bátyám,
 Tököt visz a hátán.
 Ha elfárad, leteszi,*

Hogyha éhes, megeszi.

(Hátunkon visszük a gyerkőcöt, majd az utolsó előtti sornál letesszük, és jól megdöngözzük, játékosan „megharapdáljuk, megesszük”, vagy: ülben ülve lovagoltatjuk, és úgy tesszük le)

Húzz, húzz engemet,

Én is húzlak tégedet,

Amelyikünk elesik,

Az lesz a legkisebbik.

(A felnőtt megfogja a kisgyermek hónalját vagy kezét, a dal ütemére dölöngélnék. Az utolsó szóra leguggolnak)

NYITÓ MONDÓKA MESÉHEZ

***„Sűrű erdő – kopasz mező – pillogója –
szuszogója – tátogója – itt bemegy – itt megáll
– itt a kulacs – itt igyál!”***

(haj, homlok, szemek, orr, száj, egyik fül, másik fül, szív)

ZÁRÓ MONDÓKA MESÉHEZ

***Szigóri-móri, ende-mende-móri, inné kapri,
onné kapri, fogd meg a... lábad!***

***... térded / combod / hasad / vállad... ringasd el
magad / cirógasd magad / szeresd meg
magad!***

6.sz. melléklet – Altató dalok gyűjteménye

Összegyűjtöttük azokat a dalokat, amelyeket az elmúlt években énekeltünk, de ezek csak ajánlások, lehet más dalokat is választani, és a felsoroltak is variálhatóak (pl. kihagyhatóak versszakok). Fontos, hogy a korosztálynak és az adott gyerekcsapatnak megfelelőt válasszunk.

Weöres Sándor: Bóbita

Bóbita, Bóbita táncol,
 Körben az angyalok ülnek,
 Béka-hadak fuvoláznak,
 Sáska-hadak hegedülnek.

Bóbita, Bóbita játszik,
 Szárnyat igéz a malacra,
 Ráül, ígér neki csókot,
 Röpteti és kikacagja.

Bóbita, Bóbita épít,
 Hajnali köd-fal a vára,
 Termeiben sok a vendég,
 Törpe-király fia-lánya.

Bóbita, Bóbita álmos,
 Elpihen őszi levélen,
 Két csiga őrzi az álmát,
 Szunnyad az ág sűrűjében.

Balázs Árpád: Bölcsődal

Békén szusszan a mackóhad,
 Puha párnán alszik a tó,
 Lengő hinta is elszunnyad
 Sűrű éj lesz jó takaró

Kicsim álmodj már
 Csuda álom száll
 Iderepül a szemedre...
 Csitt, kicsi, tente,
 Csillag gyermeket elringat
 Odafönn a Hold nagyapó.

Radnóti Miklós: Éjszaka

Alszik a szív és alszik a szívben az aggodalom,
 alszik a pókháló közelében a légy a falon;
 csönd van a házban, az éber egér se kapargál,
 alszik a kert, a faág, a fatörzsben a harkály,
 kasban a méh, rózsában a rózsabogár,
 alszik a pergő búzaszemekben a nyár,
 alszik a holdban a láng, hideg érem az égen;
 fölkel az ősz és lopni lopakszik az éjben.

Kft: Jójszakát

Jójszakát, jójszakát,
 álomháló hull rád.
 Jójszakát, jójszakát,
 száll e dallam hozzád.
 Az élet hullámmzó tenger,
 s mi úszunk tovább,
 de egy habkönnyű ködfátylon
 nem látunk át.
 Jójszakát, jójszakát,
 szemüket lehunyják
 óvodák, iskolák,
 és a Kun-Béla téri fák.
 Fenn az égen már ébred
 a csillagvilág,
 és a szellő egy csellón húz
 melódiát.

Jójszakát, jójszakát,
 mindenütt boldogság.
 Nagymamák, kismamák
 és a zajló világ.
 Könnyű pillangó illan
 az álmunkon át,
 ezüst szárnyakkal dísz'ti
 egy tündér haját.

Jójszakát.

Zorán: Altató

Körbejár az éjszaka
 Elringat majd minden álmos fát
 Jó barát az éjszaka
 Csodaszép álmok várnak rád
 Egy kicsit még a lámpa is ég
 Maradjon kinn a sötét
 Aludj hát, jó éjszakát
 Ne félj, ne félj, vigyázok rád

Körbejár az éjszaka
 Minden fényes könnyet összegyűjt
 Égre szórja gyöngyeit
 S bánatod, mint lepke elrepült
 Kicsi vagy még, senki sem bánt
 Paplanod csupa virág
 Aludj hát, jó éjszakát
 Ne félj, ne félj, vigyázok rád

A csillagfényes ég vigyáz rád
 Az áttetsző sötét vigyáz rád

Még minden mozdulat rád vigyáz
 Még minden gondolat rád vigyáz
 Még álmatlan szemem rád vigyáz
 Még egész életem rád vigyáz

Lencsilány

Egyszer volt, hol nem volt, egy icipici házikó,
 Icipici házikóban, icipici ágyikó.
 Ottan élt édegett, egy icipici lencsilány,
 Icipici anyukával, túl az Óperencián.
 Icipici lencsilányka, lencsibabát ringatott,
 Anyuka is ezt csinálta s boldogságban éltek ott.
 Amikor este lett, az icipici lányka félt,
 Icipici anyukája mondott egy mesét.

Egyszer volt, hol nem volt, egy icipici házikó,
 Icipici házikóban, icipici ágyikó.
 Ottan élt édegett, egy icipici lencsilány,
 Icipici anyukával, túl az Óperencián.
 Icipici lencsilányka, lencsibabát ringatott,
 Anyuka is ezt csinálta s boldogságban éltek ott.
 Amikor este lett, az icipici lányka félt,
 Icipici anyukája mondott egy mesét.

Egyszer volt, hol nem volt, egy icipici házikó,
 Icipici házikóban, icipici ágyikó.
 Ottan élt édegett, egy icipici lencsilány,
 Icipici anyukával, túl az Óperencián.
 Icipici lencsilányka, lencsibabát ringatott,
 Anyuka is ezt csinálta s boldogságban éltek ott.
 Amikor este lett, az icipici lányka félt,
 Icipici anyukája mondott egy mesét.

És ha meg nem haltak, ma is élnek,
 Ma sincs vége a mesének,
 Ma sincs vége, sosincs vége,
 Fuss el véle.

Gryllus Vilmos: Altató

Hátat fordít Föld a Napnak,
 vége van a mai napnak.
 Sötét borul fűre, fára,
 holdezüst a pocsolýára.

Patakvízben halak úsznak,
 úszás közben elalusznak.
 Napraforgó, széna, szalma,
 tücsök csendes birodalma.

Erdő mélyén esti csendben,
 madárdalra alszik minden.
 Aludj el hát Te is végre,
 fülemüle énekére.

Erdő mélyén esti csendben,
 madárdalra alszik minden.
 Aludj el hát Te is végre,
 fülemüle énekére.

L'art pour l'art Társulat: Altató dal (16+)

Leszállt az est, szünet van az égen,
 Kisgyermekem, aludjál már régen.
 Az udvaron a ló se nyihaházik,
 A svábbogár lábujjhegyen mászik.
 A kismadár nem csipog a fákon,
 Hogy tégedet elnyomjon az álom.

Aludjál, aludjál, ne ébredj föl, aludjál!
 Maradjál, maradjál, ne keljél föl, maradjál!
 Ne sírjál, ne sírjál, fáradjál el, ne sírjál!
 Aludjál, aludjál, legyél álmos, aludjál!

Nyugodjál meg, alszik a kísértet,
 Nem jön ma már a zsákos ember érted.
 A föld alatt csicsikál a zombi,
 A lábadat nem fogja megfogni.
 Kicsiny babám, szundikáljál kérlek,
 Mer' hogyha nem, mindegyik föléd.

Aludjál, aludjál, ne ébredj föl, aludjál!
 Maradjál, maradjál, ne keljél föl, maradjál!
 Ne sírjál, ne sírjál, fáradjál el, ne sírjál!
 Aludjál, aludjál, legyél álmos, aludjál!

7.sz. melléklet - Balesetek jegyzőkönyve

Amennyiben emberéletet veszélyeztető esemény vagy személyi sérülés történik, akkor baleseti jegyzőkönyvet kell kitölteni.

Amennyiben anyagi vagy dologi kár keletkezik, akkor ezt a paloznaki személyzet felé kell jelezni, akik megteszik a megfelelő lépéseket, ezen különleges eseményeket kérjük a táborzáró beszámolóban feltüntetni.

A sérült neve:

Táborban betöltött szerepe (a megfelelő aláhúzendő):

Állandó személyzet/Önkéntes/Táborozó/Táboroztató

Lakcíme:

Születési helye, ideje:

Neme: Férfi/Nő

A baleset dátuma: Pontos ideje:.....

Pontos helyszíne:

Hogyan történt a baleset, kik voltak jelen?

A sérülések részletezése:

Milyen sürgős beavatkozások történtek?

Szükség volt-e további teendőre? Ha igen, mire?

Lehetséges okok, amelyek a balesetet előidézhették:

Elsősegélynyújtó neve, beosztása:

Tanu(k) neve:

.....

Megjegyzés:

Kitöltő neve, beosztása :

Aláírás:

Dátum:.....